

Újra csalódtam!

Nem fog felfalni egy cápa, nem zuhanok ki egy luxushajó teraszáról azon egyszerű okból, hogy soha nem megyek ezekre a helyekre.

7. oldal

Példamutatók

A Toldinagyfalui Református Missziói Gyülekezet létrejött és megerősödése, élni akarása példaértékű. Honnan van ekkora ereje?

12. oldal

Vigyáznak rám

Terence Hill visszautasította a hollywoodi csillogást, a Rambo főszerepét, a vérfürdőt, helyette inkább hitét helyezte a középpontba.

15. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2021. JANUÁR • 32. évf. 1-2. szám • Ára 3 lej

Maradj talpon

Tavaly ilyenkor nem gondoltam volna, hogy ilyesmi megtörténhet velünk. Terveztem az évet, lapozgattam a naptárat, és már előre beírtam egy-egy eseményt, alkalmat, megvalósítani kívánt munkálatot, várva várt utazást. Aztán néhány hét telt el, és minden átrendeződött. De nemcsak az én életemben, hanem azt hiszem, hogy mindenki más hétköznapijában is. Egy szabad szemmel nem is látható, az „élet határán mozgó szerveződés”, a világhírnek örvendő Covid-19 mindent felrúgott. A homokszem szinte felrobbantotta a gépezetet. Az ember tervezhet, de úgy tűnik, még rugalmasabbnak kellene lennünk. Ha eddig még nem sikerült, most el kell kezdeni újrate-

veznünk. Mint mikor kihúzzák a szőnyeget a lábunk alól, és ha nincs egyensúlyérzékünk, vagy ha kábák vagyunk, vagy nem figyelünk eléggé, akkor nagyot esünk. Vajon van olyan, aki nem esett el? És a talpra állás utáni újratevezés már átgondoltabb? Online iskola? – ismerem a gyermekem, és értékelem a tanítót? Online istentisztelet! – nem megszokásból imádkozom, és kell az igei közösség? Rugalmasságot tanulok. Azt, hogy nem feltétlenül a forma számít, hanem a tartalom. A forma változik, minden változik. A tartalom: a szeretet, a hit, a remény örök. Ez állít talpra, és ez tesz kesszé legközelebb talpon maradni, sőt másokat is felsegíteni.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Nélkül

Mindig egymással szemben ültünk a kávézóban. Talán azért, hogy lássuk egymást, hogy egymás szemébe nézhessünk, de legyen közöttünk egy asztalnyi távolság.

Kint „esett, havazott, s az asztal alatt egymáshoz bújtak a vizes ernyők”.

Már nem emlékszem, miről beszélgettünk, mikor szinte váratlanul megkérdezte: „István, lehetek én Isten nélkül jól?”

Vihánczy doktornő mintha kissebnek tűnt volna, és az asztal is nagyobb lett közöttünk abban a pillanatban. Döbbenet villant bennem a kérdés: vajon miért akar valaki jól lenni úgy, hogy kizárná ebből Istent?

„Nem, nem lehetsz jó Isten nélkül, mert lehetetlen – válaszoltam, s láttam huncut szememben az újabb kérdést: miért? – Tudnod kell, hogy a jóság, miként minden pozitív tulajdonság, érzés és gondolat, az Istentől nyert szeretet származéka. Ha jó vagy, Istennek köszönheted.”

Válaszomon csak egy pillanatig gondolkozott el, hisz el kellett volna indulnia az önvizsgálat útján, mellyel talán már próbálkozott, de sosem jutott el a kellő mélységig, mert mikor fájni kezdett, visszafordult, és az önfelmentést, az önigazolást kereste, melyben aztán környezete, baráti köre megerősítette. Ezért kuszálódott össze addigi magánélete: beleugrott egy szerelem és szeretet nélküli házasságba, s ezt a kényszerzubbonyt hét évig viselte.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Nélkül

(Folytatás az 1. oldalról)

Nekem azt vallotta: „féltem, hogy egyedül maradok”. Vajon miért fél egy 27 éves szép doktornő? Persze az is kiderült, hogy szülei is belelökődtek a házasságba, hogy megunja addigi felszínes „örülködő” kapcsolatait.

Nagybeteg édesanyját évek óta ápolja, közben meghalt az apja, hamarabb, mint a nagybeteg. A szenvedések okát sem kereste volna, nem látta volna meg az összekötést az

érdekházasság – melyben tönkretett egy fiatal embert – és a hosszú betegség között.

A digitális generáció felszínességével ment tovább céltalanul. Nem tervezett. Még az anyaság öröme sem fogant meg lelkében, agyában. Élte „a kis életét”.

Először akkor jöttem rá, hogy bajban van, mikor egy bibliai idézettől megborzongott. Mert Vihánczy doktornő Isten nélkül akar jó lenni. Szabad és lehet. De nem érdemes. Talán ő is rádöbben egyszer. Akkor ismét egymással szemben ülünk. És összebújnak az ernyők.

PATAKI ISTVÁN

Az idő

„Betölt az idő, és elközelített az Istennek országa. Térjete meg és higgyetek az evangéliumban.” Mk 1,15

Megtörtént már a történelemben, hogy az emberek az időt istenként tisztelték. Az ókori görögök Kronosznak nevezték. Úgy tekintettek rá, mint egy borzasztóan kegyetlen istenre, aki a gyermekeit felemésztette. Az idő mint istenség mindent felemésztt szőröstül-bőröstül.

Egyébként azt mi is tapasztaljuk, hogy az idő mindent felemésztt. Szoktunk is „az idő vasfogáról” beszélni.

Tudjuk-e uralni az időt?

Azt hiszem, hogy az idő uralja az embert. Az Újszövetség kronosz szóval jelöli a múlt időt. Az Újszövetség embere is tudja, hogy az idő mindent megemésztt, de van egy másik szava is az idő jelölésére. Ez a kairos. A kairos nem csak úgy általánosságban jelenti az időt. Ez a szó a helyes, az igazi, a döntő időt jelöli, az alkalmatosságot.

A két fogalom között nagy különbség van. A kronosz mindent felemésztt, minden a múlté lesz. A kairos megnyitja az időt a jövő felé. A kronosz bennünket ural, viszont a kairosban igazi időnk van. Kronosz mindent kivesz a kezünkől. Kairos pedig új lehetőségeket, alkalmakat tesz a kezünkbe.

Megélni az időt

Az időt kétféleképpen élhetjük meg. Megtehetjük, hogy csak úgy beleéljük magunkat az időbe, és akkor mindig időzavarban leszünk. Ez pedig nagyon nyomasztó.

Ám felelősségteljesen is élhetünk az időben. S így már az idő nem más, mint ajándék. Erről beszél az Újszövetség s benne Jézus.

A kairosban új lehetőségek, alkalmak vannak, hogy életünket megjobbítsuk. Jézus Krisztus a maga kereszthalálával és feltáma-

dásával leleplezte a kronoszt, mint egy bálványistent. Így egy új lehetőség nyílt meg az ember előtt, hogy az örökkévalóság részese legyen.

Jézussal az élet nem értelmetlen, még akkor sem, ha az „idő vasfoga” mindent megemésztt. Amennyi idő nekünk adatott itt a földön, azalatt küzdhetünk Jézussal, hogy az igazi életet megéljük az új lehetőségek és alkalmak által. Csakis az az élet, melyet Benne és Általa élünk.

Jézus az időben jött el. Ez számunkra egy új kezdet, a kairos lehet, egy döntő alkalom a megtérésre. Új életre ébredhetünk, feltámadhatunk a jövőre nézve, hogy megragadjuk a lehetőségeket és alkalmakat, melyeket a kairos ajándékozik.

Nem mindegy, hogy miképpen élünk, miképpen ragadjuk meg az alkalmakat és lehetőségeket. Nem tudhatjuk, hogy meddig van még időnk erre.

Egy régi napórán a következő feljegyzés olvasható: „Később van, mintsem gondolnád!”

CSOMAY ÁRPÁD

A szelídség ereje és öröksége

„Boldogok a szelídek, mert ők öröklük a földet.” Mt 5,5

Első olvasásra arra gondolunk, hogy ilyet az Úr Jézus nem állíthatott. Ugyanis ezt mind a történelem, mind a biológia, mind pedig a hétköznapi tapasztalatunk megcáfolja. Csak elírás lehet, amely eredetileg talán így hangozhatott: boldogok a szelídek, mert ők öröklük a mennyet.

De vajon az erősek és az erőszakosak a boldogok? Nem! Ugyan félnek és rettegnek tőlük, de nem szeretik őket, és ilyen helyzetben ők is félni kényszerülnek a környezetüktől. Aki pedig fél, az nem boldog.

Kik a „szelídek”?

Nem gyengeséget, tutyimutyiságot jelent a szelídség, hanem olyan életet, amely Isten Lelkének irányítása, befolyása alatt van. Isten Szentlelke teszi szelíddé, alázatosá és udvariassá az embert, nem alaptermészete ez. A Szentlélek szab határt indulatai és kívánságai számára.

Élhetne az erejével és hatalmával, visszautethetne és visszakiabálhatna, de nem teszi, mert szelíd. Boldog, aki így szelíd, mert az öröklí a földet.

Szelídek a Bibliában

Ábrahám szelíden lemondott a hatalmáról, és engedte, hogy Lót válasszon elsőnek lakóterületet, mégis ő örökölte az ígért földjét. (vö. 1Móz 13)

Mózes szelíd ember volt, mégis őáltala kapott örökséget Izrael népe Kánaánban, az ígért földjén. (vö. 4Móz 12,3)

Dávid szelíd maradt, amikor ellensége, Semei menekülés közben szidta és követ dobálta, mégis ő örökölte Izrael földjét az ország királyaként. (vö. 2Sám 16,5–14)

Jézus azt hirdette: „...tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű...” (Mt 11,29), aztán eltúrte, hogy keresztre feszítsék, mégis neki adatott örökségül az egész föld és a rajta lakók.

A szelídek mindent megnyernek

El kell ismernünk, hogy Jézus kijelentése úgy igaz, ahogy ránk maradt a Bibliában: „Boldogok a szelídek, mert ők öröklük a földet.” Mt 5,5

Jézus most nekünk is üzeni: boldogok leszünk, ha tőle tanulunk szelídséget, mert örökségünk lesz ez a föld, sőt a menny is.

BOGYA MIKLÓS

Lovasok a mirtuszfák között

„...Látám éjszaka, hogy ímé, egy férfiú veres lovon ül vala, és áll vala a mirtus-fák között, a melyek egy árnyas völgyben valának; háta megett pedig veres, tarka és fehér lovak. És mondtam: Mik ezek Uram? És monda nékem az angyal, aki beszél vala nékem: Én megmutatom néked: mik ezek...” Zak 1,7–17

Zakariás próféta nyolc látomásából ez az első: a Földet bejáró lovasok (angyalok) találkozása és beszélgetése a mirtuszfák között.

Zakariás próféta a babiloni fogság idején élt. A zsidók egy kis csoportja visszatért Jeruzsálembe, és hozzáfogott a templom építéséhez. Aztán abbahagyták a munkát a környező népek zaklatása, de a köztük és az otthon maradtak konfliktusa miatt is. Úgy is mondhatnánk, hogy „tébláboltak”.

Isten elküldi szolgálait, Aggeust és Zakariást, hogy bátorítsák a népet, biztassák az építés folytatására.

A látomásnak egy mirtuszliget ad helyet. Izráelt szimbolizálja alázatos állapotában.

A mirtusz a békességet és a diadalt jelképezi. Régen a győztesek homlokát mirtusszal és babérral díszítették, de magyar esküvőkön a menyasszonyok mirtuszkoszorúval szorították fejükhöz a fátylat. Így lesz Krisztus az ő népének a koszorúja.

Hazatérő égi postások

Gyönyörű kép tárul elénk Zakariás látomásában: négy lovas áll a mirtuszfák között, mindegyik más-más színű lovon ülve. A színeknek is megvan a maguk szimbolikája: a piros szín jelenti a harcot, melyet Krisztus vére igazol; a fakó a kegyelemmel enyhített ítéletet jelenti; a fehér pedig a győzelem szimbóluma. Ez utóbbit erősíti meg, hogy uralkodók, kormányzók fehér lovon mentek győztes seregük élén.

E négy lovas a négy égtájat jelenti, kik visszajöttekben jelentést tesznek a főlovasnak, aki az Úr angyala, és Jézus Krisztus előkepe: „Bejártuk a földet, és ímé, az egész föld vesztegel és nyugodt.” (11b)

Nagyon szomorú ez a jelentés. Izrael népe valóságos apátiába zuhant. Mielőtt a próféta a látomást kapta, nagy megrázkódtatás érte a perzsa birodalmat, de legyőzte a bajokat, és a zsidóság továbbra is a birodalom parányi része maradt.

A nagy kérdésük az volt, hogy mi lesz velük. Teljesen elvesznek? Ezt olvassuk: „Seregeknek Ura! Meddig nem könyörölsz még Jeruzsálem és Júdának városain, a melyekre haragszol immár hetven esztendő óta?” (12b)

Rémisztő csend

Nagy a csend. Vészjóslóan nagy a csend az egyházunkban. Talán vihar előtti csend? Olyan csendesnek, kényelmesnek tűnik az Isten nélküli világ. Remekül lehet boldogulni

Isten nélkül is? Csend van. Nem történik az egyházon belül semmi. Olyan, mint egy állóvíz. Ha a víz nem zavarodik fel, nincsenek gyógyulások – gondoljunk a Bethesda tónál történetekre, a 38 éven keresztül beteg meggyógyítására. (Jn 5,1–9)

Nemrég szolgáltam egy gyülekezetben, a színjátszó csoportunkkal. Alig voltak a templomban. Magyarozatként az ottani lelképásztor úgy jellemezte a gyülekezetet, hogy abban őt nem „piszkálják”, viszont ő sem a gyülekezetet. Megvannak csendességben, békességben.

Tudok olyan gyülekezetről is, melyben fiatalon hunyt el a lelképásztor, s a gyülekezet számára elég a vasárnap délutáni szolgálat, melyet a szomszéd gyülekezet lelkésze végez. Nem is akarnak saját lelképásztort.

Lassan már csak bokréták leszünk az egyház „kalapján”. Elég, ha van, aki elvégezze az alkalmi szolgálatokat: keresztesítés, konfirmálás, esketés, no meg a temetés – mert ezekhez azért még csak-csak ragaszkodunk. Persze nem általánosítok. De nagyon sok helyen zavaróan nagy a csend. Mint nyári kánikulában a kihalt utca. Mintha nem is lenne benne élet.

Jobban, mint sokan közülünk?!

Még mielőtt a magyarázó angyal elmondaná Zakariásnak Jahve választát, nyájas, vigasztaló szavakkal arra kéri a prófétát, hogy kiáltson, adja tudtul az Úr akaratát. Olyan ez, mint amikor faluhelyen a kisbíró kidobolja, közhírré teszi a tudomásul veendőket.

Mi az Isten híre? Az, hogy nem feledkezett meg népéről, van védelmezőjük. Nekünk is van, Aki vérén vásárolt meg. A mi védelmezőnk Jézus Krisztus. Isten szereti az ő népét. Nem is akárhogyan. Szenvedélyesen szereti. Milyen áldott vigasztalás ez a mi számunkra is! Szereti ma is! Mert Krisztus a gólgotai kereszten tett bizonyosságot Isten szeretetéről, amikor életét áldozta értünk. Ha a mi szeretetünkön állna, már rég nem lenne egyház. De Isten szereti.

A hazatérő zsidó nép, ahogyan Aggeus próféta számol be róla, először „mennyezetes házakat” emel magának, és közben elodázza a templom építését. Mi talán nem így vagyunk ezzel? Nem az enyém a templom, sem a lelkészi lakás, sem a többi egyházi ingatlan. Pályázzon, szerezzen rá támogatást a pap. Ha akar, kolduljon külföldön – ezért fizetjük, ez a dolga. A magunk dolga pedig a mi dolgunk. Először az enyémet, aztán, ha még telik rá, akkor meglehet, hogy az egyházét is.

A zsidók kezdik kiejteni kezükből a szerzőszámokat. Miért építsünk templomot, miért erőlködünk? Úgyis elfogyunk, beolvadunk, kár a fáradságért.

Igaz, hogy csönd van az egyházban, de mégis történik valami. Isten szereti Siont, ezért érdemes a gyülekezeti építésben mind fizikai, mind lelki vonalon részt venni. És megindul az építkezés. A templom és a város újjáépítésének a teljes dokumentációs anyaga Isten kezében van. Ő a mennyei műépítész, mérnök, aki elkezdte, vezeti és befejezi az építkezést, aki Jézus Krisztus kezébe adta a mérőkötelet, vagyis a Törvényt. Ő az alfa és az ómega, a kezdet és a vég. Ha mérni, jelölni akarunk valamit, Benne tegyük meg.

Vállalod-e 2021-ben?

A „kisbíró” tiszttel bíró próféta új feladatot kap, folytatnia kell a „közhírré tételt”: a templom és a főváros megépítése maga után vonja az egész országot, a többi város és település megépítését is. Mert ezeknek is Ő a gazdája és ura. Izrael megtérése gyökeres változásokat hoz magával. Izráelt Isten fel akarja használni nagyszabású tervében: a pogánymisszióban. Téged is fel akar használni, hiszen egy lassan elpogányosodó tenger vesz körül. A kérdés az, hogy vállalod-e.

Bátorításul jegyezzétek meg a páli felhívást: „Azért szerelmes atyámfiai, erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.” 1Kor 15,58

Az ember rendeltetése:

A Biblia egyértelmű és világos tanítást közöl az ember isteni rendeltetését illetően. Más vallásokban vitatott az ember helye a világban az istenek harca közepette, a félistenek kényének-kedvének vagy a vaksors szeszélyének kiszolgáltatva, de Isten nem hagyja teremtményét kérdések között őrlődni.

A Szentírás szerint az ember arra hivatott, hogy éljen, és ne legyen a halál zsákmányává. Istent már a teremtéstől úgy mutatja be, mint aki figyelmeztetéseken, jeleken és védelmén keresztül óvja az embert az idő előtti haláltól.

József és testvéreinek története nyíltan kimondja, hogy mindazt a rosszat, amit az ember kigondol, Ő képes jóra fordítani.

Az ember másik rendeltetése, hogy szeressen. Istent és embert egyaránt. Az öszövétség ezt az embertárhoz való helyes viszonyban és az Isten iránti feltétlen engedelmisségben rögzíti. Az urak és rabszolgák kapcsolatában, de még az idegennel való kapcsolatban is helyet talál magának a szeretet.

Az uralkodásban nem az erőviszonyok megmutatása és fenntartása a hangsúlyos, hanem az alkotás képessége, ami minden teremtmény fölé emeli az embert. Minden szellemi eredmény, tudományok, művészetek és erkölcsi normák a világ és benne az istenképű ember alaposabb megismerésének lehetőségei.

De az ember végső rendeltetése mégiscsak az, hogy Istent dicsérje. A 8. zsoltár mesterien foglalja össze, hogy az az ember, aki megismeri „fölényét” a világban, nem beszélhet arról hiú és öndicsőítő módon – csak Istent magasztaló megszólításban. Isten szerepének helyére kerülése nélkül az ember önmaga bálványaként zsarnokká válik.

Torzó az az emberi önarckép, amelynek vonásait nem az élet értékének felismerése határozza meg és fejezi ki a szereteten, uralkodáson, dicsőítésen keresztül. Belülről kifelé haladva. A teljesség irányába. Erre rendeltettünk.

A teremtés szándéka

Isten az embert teremtésekor nemcsak azzal emelte ki az összes többi faj közül, hogy értelemmel ruházta fel, de felelősséggel és döntési szabadsággal is megbecsülte.

A feladat ugyanis, amellyel Isten az embert megbízta, igen nagy felelősséggel jár: a teremtett világ őrzése és művelése komoly megbízatás!

A teremtmények feletti hatalom abban válik nyilvánvalóvá, hogy Ádám ad nevet az elé hozott állatoknak, de ez is csak Istentől kölcsönkapott tisztség.

Az istenképűség maga az uralkodás jelképe, de fordított irányban, mint ahogyan mi rendszerint képzeljük. Nem az értelem

emel minket minden állatfaj fölé, hanem istenképűségünk.

Az ókori Keleten elterjedt volt az a szokás, hogy egy-egy uralkodó óriási szobrot állított magának azért, hogy mindenkit, aki csak látja, emlékeztessen arra, hogy ő annak a területnek az uralkodója. Az embernek ehhez hasonlóan kellene igazolnia a világban, hogy a teremtés ura Isten, és nem ő.

Isten „helytartója” természetesen gyakorolja is Isten hatalmát, de ez a hatalom nem autonóm, pusztán szemléltető jellegű. Nincsenek isteni erővel bíró állatok vagy égitestek, olyan embernél magasabb szférában élő hatalmas lények, amelyeket az embernek imádnia és tisztelnie kellene.

Az egész világ „hozzáférhető”, mert az egész világ Isten teremtménye.

Félreértett fölény

Az ember uralmának módja pedig a feltétlen fölény. „Hajtsátok birodalmatok alá” – mondja Isten. Ez szó szerint kényszerítést, leigázást, igába hajtást jelent. Olyan emberi cselekvést, amely az ember erejének segítségével valakit vagy valamit szolgálatra kényszerít.

A parancs másik fele az uralkodásra szólítja fel az embert. A szó jelentése valószínűleg a taposás szóból ered, és olyan átalakító cselekvést ír le, amely a szőlőprésben történik, amikor a szőlőből must lesz. Ilyen minőségbeli változást kellene hogy hozzon az ember a világba!

Az uralkodás tárgya pedig az egész föld, külön kiemelve az állatokat, ami értelemszerűen kizárja, hogy az emberek feletti uralkodás is az ember tiszte. Ez magától értetődő kellene hogy legyen már abból is, hogy minden ember Isten képét hordozza a világban. Kivétel nélkül.

A félreértelmezett feladat egyenes következménye pedig minden esetben az, hogy az uralkodás kicsúszik az ember kezéből. Az ember egyszerűen szólva eltorzítja Isten képét. Isten azonban visszarántja az embert az önmegsemmisítésből Jézus Krisztusban. Benne nyilvánvalóvá válik, hogy kinek adott minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18–19). Ráadásul Krisztusban az ember feladata így még körülhatárolhatóbbá és egyértelműbbé válik: minden embert tanítvánnyá tenni! Ez az ember eredeti feladata: minőségi változást hozni a világba!

Az embert Isten magához hasonlóvá teremtette, ami a különlegesen közeli és egyedi viszonyára utal Teremtőjével, de magában hordozza azt is, hogy különbség van Teremtő és teremtménye között! Ne akarjuk mi Isten szerepét átvenni. Egyedül Jézus Krisztus Isten valóságának képmása (Zsid 1,3). A mi dolgunk, hogy hordozzuk képének mását. Hordozzuk!

Krisztus tanítványának lenni

A tanítványsággal kapcsolatban két megközelítés létezik: az egyik a történelmi kor fényében azt kutatja, hogyan élték minden napjaikat Jézus és tanítványai, hogy abból kiindulva határozza meg a tanítványságot; míg a másik a keresztyén élet sajátosságait figyelembe véve igyekszik körülírni, hogy milyen is legyen egy tanítvány.

A kor tanítványai tisztelték és csodálták mesterüket tanítási stílusa miatt. Rendszerint a tanítványok ezen ismerv alapján választották meg mesterüket, s önként és fizetség fejében mellé szegődve a mindennapokban ellesték a „szakmát”.

Jézus már ebben is újat hozott! Nemcsak eredeti törvényértelmezésével és -magyarázatával hívta fel magára a figyelmet, de azzal

élni, szeretni, Istent dicsérni

is, hogy egyszerre mindenkit tanítványként kezelt (pl. hegyi beszéd), miközben elhívott tanítványai is voltak. Tanítványai pedig egyzersmind „munkatársai” is voltak, de nem hagytak fel eredeti foglalkozásukkal sem.

Jézus követése ugyanis jóval több, mint oktatás-tanulás! Olyan kapcsolat, ami átalakítja, felszabadítja és erővel tölti fel a tanítványt.

Tanítványnak lenni kiváltság! A tanítvány más, mint a világ (nem-tanítvány), de nem felsőbbrendű. Megkülönböztetettsége abban van, hogy ő kiválasztott és elhívott ember, mégpedig nem akármire, hanem arra, hogy mások elé élje az evangéliumot! Életforma ez, közösségvállalás és kereszthordozás.

A mai tanítvány nem sokban különbözik az akkoritól. Bár az elhívás formája és a tanítás módja mindig korfüggő (akkor példabeszéd – ma prédikáció), tartalma mégis örök és változhatatlan: „Kövess engem!” Válaszolni erre a hívásra egyszeri elhatározás, de örök elköteleződés!

A szabad akaratról

A Jézust követő ember élete gyökeresen megváltozik. Már nem saját belátása szerint él és cselekszik, hanem Isten akaratának megfelelően. A korai középkorban vére menő vita folyt ezzel kapcsolatban.

Pelagius (350?–431) ír származású szerzetes volt, aki szigorú askéta (önmegtartóztató) életmódjával tekintélyt szerzett egész Rómában. Az „örök város” feslett népét az erkölcsösség útjára próbálta terelni azzal, hogy meggyőzi őket: minden ember, tehát ők is képesek a jóra.

Szerzetesként azt tanította, hogy mivel a bűnhöz emberi hozzájárulás is szükséges, ha az hiányzik (elég erős az akarat), akkor az ember a bűneset után is képes nem vét-

kezni, Ádám bűne pedig csupán rossz példa az emberiség számára. Az eredendő bűn nem öröklődik, csak a bűnre való hajlamot jelenti, aminek a szilárd emberi jellem ellenszegülhet, Isten kegyelme pedig külső segítség ennek elérésében. A veszélyes gondolatmenet végén addig juthatunk, hogy az ember Krisztus nélkül, önerejéből is elérheti az üdvösséget.

Először Augustinus (354–430) egyházatyja emelte fel szavát Pelagius tanai ellen. A Római levelet tanulmányozva megértette, hogy az ember mindig a rosszat választja (legjobb akarata ellenére is), ezért az üdvösséghez elengedhetetlen Isten kegyelme, nem elég tehát a szabad emberi akarat.

Tanításában az ember(iség) négy állapotát különböztette meg: (1) a bűneset előtt az ember tudott nem vétkezni (posse non peccare), (2) de a bűneset után már képtelen erre (non posse non peccare), (3) amíg Krisztus megváltását el nem fogadja. A keresztség eltörli ugyan a bűnt, de a hajlamot nem, ezért a Lélektől újjászületett ember ismét tud vétkezni és nem vétkezni (posse peccare et non peccare), (4) míg végül a megdicsőülés után végre nem lesz majd képes vétkezni (non posse peccare).

Pelagius tanítását elítélték ugyan, de Augustinustól is elhatárolódtak, mert úgy vélték, hogy ezzel az embernek nem is kell a jóra törekednie, elég pusztán Isten kegyelmére hagyatkoznia. Ez az eleve elrendelés (predestináció) egyik szélsőséges értelmezéséhez vezetett.

Predestináció

A predestináció szót hallva mindenkinek önkéntelenül is Kálvin János jut eszébe. Személye olyannyira egybekapcsolódott az eleve elrendelés tanával, hogy a közvélemény reformátorunk központi tanításának tekinti. Ez azonban téves elképzelés!

Amint hamarosan látni fogjuk, Isten kiválasztásának kizárólagossága már jóval Kálvin kora előtt felbukkant a nyugati teológiában, illetve Kálvin *Institutiójának* első kiadásában (1536) még nem szerepelt különálló tanításként, a Genfi Kátéból pedig teljességgel kimaradt.

Kálvin János számára ugyanis nem a szabad akarat összefüggésében vált fontossá az eleve elrendelés (a modern kori determinizmus szerint az emberi sors előre meg van írva), hanem Isten kegyelmi kiválasztásának (indokolatlan jótetszésének) magyarázataként az ember megváltására és üdvözítésére nézve.

Az eleve elrendelés nehézsége a kizárólagosságban van. Isten egyeseket eleve üdvösségre, egyeseket pedig eleve kárhozatra rendelt, amivel Istenre hárítja a döntés felelősségét: „ha Isten akarja, akkor úgyis üdvözülök, ha viszont nem akarja, akkor hiába igyekszem azt megszerezni”.

A középkor félutas megoldása az volt, hogy azt mondta: a bűnessel a szabad akarat nem szűnt meg, csak meggyengült. Isten kegyelméből ezért ki lehet esni, igaz, a bűnbánat révén ismét vissza is lehet térni.

Kálvin a predestináció tanával arra akart választ adni, hogy az evangélium befogadása miért nem egyforma mindenkinek, aki azt hallja. Ebben a kérdésben különösen hangsúlyozta a sola gratia (egyedül a kegyelem) reformátori elvét. Az üdvösség ugyanis Isten pusztá jóvoltából származik.

A kegyelem az emberi logika zsákutcája, az eleve elrendelés pedig egyenesen Isten önkényes igazságtalansága, amiért nem tartozik az embernek elsámolás! Isten kiválasztása az Ószövetségben nem népe alkalmassága miatt történt, az Újszövetségben szintén egyedül Isten szuverén döntésén múlik a kegyelemre való kiválasztás.

A kegyelem a bűnbánat nyitott ajtaja, amit maga Isten hagy nyitva az ember számára. Csak azokra érvényes, akik belépnek rajta. A kívül rekedőket azonban nem Isten zárja ki! Isten kiválasztása csak az üdvösségre vonatkozik, a kárhozatra nem. A kárhozat magától jövő következménye az ember elutasító válaszának.

Kálvin alapvető célkitűzése annak alátámasztása volt, hogy az üdvözülés kizárólag Isten ügye, nem engedte azt át sem egyháznak, sem egyháza vezetőinek! Isten szuverenitásánál nem lehet fontosabb az ember szabad akarata sem. Még egy ilyen individualizálódó világban sem, amiben ma élünk!

A kérdést a mai napig nem sikerült dűlőre juttatni. Talán ha nem próbálnánk függetleníteni az emberi akaratot Isten akaratától, akkor közelebb jutnánk a megoldáshoz!

Erdélyi sorsok ábrázolója

A 113 éve született Wass Albert írásművészete kulcs lehet az erdélyi történelem, a magyar–román együttélés és az erdélyi mentalitás megértéséhez, mondja Pomogáts Béla irodalomtörténész.

– Miért lett ismert, keresett, olvasott író Wass Albert a rendszerváltás után?

– Az irodalom befogadásának mindig van egy bizonyos mozgásformája: az olvasói érdeklődés vagy éppen az irodalmi divat egyrészt szárnyára emel írókat, másrészt elejt másokat. Jól ismert mindez az irodalomtörténetben és az olvasásszociológiában.

Az 1989-et megelőző évtizedekben például nagyrészt rejtve maradtak a magyarországi és az erdélyi olvasók előtt azoknak az íróknak a művei, akiket a kommunista irodalompolitika ellenségnek tekintett, illetve akik emigrációba vonulva elhatárolták magukat a kelet-európai társadalmaktól. Ilyen módon került szinte elfeledett állapotba Márai Sándor, Zilahy Lajos, Kovács Imre, Szabó Zoltán, Nyíró József és Wass Albert. Ezeket az írókat nem jelentették meg Magyarországon és Romániában, műveiket nagyrészt kivonták a könyvtári forgalomból, és az irodalomtörténet-írás is igen mostohán bánt velük.

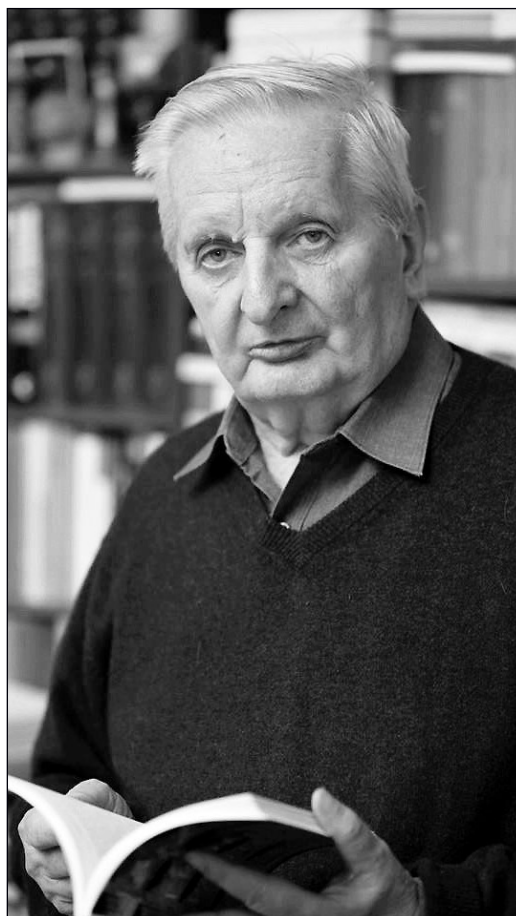
Az 1989 utáni helyzetben természetes módon irányult rájuk az érdeklődés fénye: rendre megjelentek korábbi könyveik, monográfiák és tanulmányok foglalkoztak életművükkel, és az olvasók között is igen nagy érdeklődést sikerült kelteniük.

Az irodalmi befogadásnak ez a folyamata természetesen túlzásokkal is jár: olyan írók, akiknek nevét korábban még kiejteni is alig lehetett, egyszeriben az érdeklődés és a dicsőítés középpontjába kerültek. Vannak ennek a folyamatnak igen előnyös eredményei is, például abban, hogy Márai Sándor művei széles körű nyilvánosságot kaptak, és olyan szellemi, erkölcsi értékeket (pl. a polgári társadalom mentalitását és értékeit) helyeztek előtérbe, amelyekre az átalakuló magyar vagy erdélyi magyar közéletnek rendkívül nagy szüksége volt.

Ennek a folyamatnak a medrében alakult Wass Albert műveinek befogadása, az ő írói sorsa is. Azonban éppen Wass Albert esetében meg lehet állapítani azt, hogy ez a recepció messze túlhalad azon a mértéken, amelyet az igazi értéktiszteletnek meg kellene tartania.

– Ha sikerülne kizárni mindkét oldalról a politikai elfogultságot, preconcepciót Wass írói megítéléséből, kialakítható lenne egy egységes álláspont?

– Amennyire én a mai magyar irodalmi közéletet és az olvasási kultúrában bekövetkezett folyamatokat ismerem, nem hiszem,

hogy számítani lehetne valamilyen egységes álláspont kialakítására. Azt a két sarkított véleményt, amelynek egyike a Wass Albert műveitől minden irodalmi értéket megtagad, a másika pedig 20. századi irodalmunk legnagyobb egyéniségének tekinti őt, természetesen nem lehet egyeztetni.

Ezt a két megítélést olyan távolság választja el egymástól, amely lehetetlenné teszi a racionális diskurzust a kettő között. Éppen ezért valamiféle egyeztetésnek nincsen se reménye, se értelme. Ehelyett egy harmadik megközelítést lehetne érvényre juttatni, mégpedig abban, hogy minden elfogultság nélkül olvassuk újra Wass Albert műveit, és méltányos kritikával különítsük el az értéket mindattól, ami értéktelenebb.

Ennek az újraolvasásnak, szomorúan mondom ezt, mintha még nem jött volna el az ideje. Magam legalábbis úgy tapasztalom, hogy az a méltányos kritikai álláspont, amelyet néhány irodalomtörténésszel – például Bertha Zoltánnal, Márkus Bélával, Kántor Lajossal – együtt képviselni próbáltam-próbálok, egyelőre nem talál meghallgatásra, sem Wass Albert munkásságának mindenre elszánt híveinél, sem mindenre elszánt ellenségeinél.

Éppen ezért szükség van azokra az erőfeszítésekre, amelyek Wass Albert életművét értő kritikával próbálják elhelyezni a magyar irodalom, az erdélyi magyar irodalom és az emigrációs magyar irodalom rendjében.

Wass Albert egyéniségét, írói munkásságát, mi több, politikai nézeteit és tevékenységét az elfogulatlan kritikai értelmezés mérlegére kellene helyezni. Ennek során tárgyilagosan meg kellene vizsgálni azokat a vádakokat is, amelyek őt a II. világháború alatti, illetve az emigrációs tevékenysége következtében érték, és amelyeknek, legalábbis az én tudomásom szerint, a hiteles és eredményes vizsgálata mindeddig nem következett be.

– Önt parafrázálva, Wass Albert munkássága kulcs lehet Erdély megfejtéséhez?

– „Erdély megfejtéséhez” rengeteg kulcs kínálkozik, a többi között az egész erdélyi magyar irodalom Kemény Zsigmondtól Bánffy Miklósig, Kós Károlytól Sütő Andrásig és Nyíró Józseftől Beke Györgyig és természetesen mindezekről Wass Albertig.

Az erdélyi magyar kultúra, az erdélyi magyar irodalom számtalan hasznos kulcsot kínál ahhoz, hogy a magyarországi vagy az erdélyi olvasó jobban megértse Erdély történelmét, kultúráját, az erdélyi magyarok és románok együttélésének hagyományait, sike-reit és konfliktusait, egyáltalán azt a kollektív lelkiséget, amelyet számunkra Erdély jelent.

Ebben a tekintetben természetesen Wass Albert művei is, az én véleményem szerint elsősorban a még Erdélyben írott művei, így nagy történelmi regénye, amely a 19. századi erdélyi arisztokrácia életét mutatja be, vagy *A funtineli boszorkány* című nagyszerű regénye is kulcs lehet az erdélyi történelem, a magyar–román együttélés és az erdélyi mentalitás megértéséhez.

– Miben áll Wass írói egyedisége, mi az, amit „csak ő tudott”?

– Wass Albert műveinek ismeretében én két fontos szépírói tulajdonságára hívnám fel a figyelmet. Az első talán történelmi korábrázolása, ennek keretében igen hitelesen idézi fel az erdélyi magyar történelem elmúlt másfél évszázadának históriáját, ezen belül az erdélyi magyar arisztokrácia jellegzetes életformáját és képviselőinek egyéniségét. Ebben a tekintetben talán csak Bánffy Miklós regényei hasonlíthatók hozzá.

A másik írói erénye az erdélyi természet költői ábrázolása és azoknak az egyszerű emberi sorsoknak: magyar és román emberek sorsának bemutatása, akik ebben a természetben élnek, ebben találják meg örömeiket és ezzel kell megküzdeniük. Mindez rokonszenves és értékelhető prózaírói erényeket mutat, és ezek az erények vélhetőleg tartósabbnak fognak látszani, mint azok a politikai csatározások, amelyek a jelenben dúlnak Wass Albert írói egyénisége és művei körül.

Újra csalódtam!

Sok mindent szeretnénk elkerülni az életünkben. Egyszer viccelődtem is azzal, hogy melyek azok az események, amelyek velem soha nem fognak előfordulni: pl. nem fogok lezuhanni a Himalájáról, nem fog felfalni egy cápa, nem zuhanok ki egy luxushajó teraszáról azon egyszerű okból, hogy soha nem megyek ezekre a helyekre. Viszont vannak dolgok, amelyeket nem lehet elkerülni az életben, bármennyire próbáljuk is megóvni magunkat tőlük. Például a csalódás is ezek közé tartozik.

Minden kapcsolat elején, legyen az munkatársi, baráti vagy akár szerelmi, mindenki a jobbik oldalát mutatja. Az ismeretség elején általában a hasonlóságokat vesszük észre. Nem mintha nem lennének meg már akkor is a különbségek, de nem figyelünk rájuk.

Lassan, ahogy haladunk az időben, úgy lesznek nyilvánvalóbbá a különbségek. De mikor lesz ebből csalódás?

Az idealista

A legnagyobbat azok csalódnak, akik hajlamosak idealizálni az embereket. Tudjuk, hogy vannak, akik nagyon hamar barátkoznak, és túl gyorsan lesznek kebelbarátaik. Az ilyen ember, amikor elkezd oszlani a rózsaszín köd, akkor ugyanilyen hirtelen csalódik is.

Az is hozzájárul ehhez, hogy ez a típus sajnos képtelen kiismerni a másikat, valamilyen konkrét célból köt barátságot, vagy valami hasznot remél belőle, vagy kötődési problémái vannak, és „ágról ágra” repked, barátról barátra ingadozik, de nincs egy igaz barátja sem, mert ha valami nem az elképzelése szerint alakul, bontja a barátságot és továbbáll. Viszont nagyon megsértődik még akkor is, ha nincs igaza.

A realista

Általában azok az emberek, akik reálisan látják a világot, ritkábban csalódnak. Miért? Azért, mert először is nem kötnek rögtön barátságot, amikor megismerkednek valakivel, hanem kíváncsi, hogy megismerjék az illetőt, és kiderüljön, valójában milyen.

Időt kell adni az emberi kapcsolatainknak, és választani kell, hogy ki érdemes a barátságunkra, és kivel tudjuk valójában megérteni magunkat. Ugyanígy vannak a szerelem terén is.

Viszont ők is, azaz a reális emberek is csalódhatnak, mégpedig akkor szokott ez kiderülni, ha valamilyen változás lép be az életükbe, netalán hibáznak valamit, vagy elveszítik az állásukat, megövegyülnek, de mindenképpen rászorulnak a környezetük

támogatására. Mert ilyenkor derül ki a barátról, rokonról, ismerősről, munkatársról, hogy milyen ember valójában, s hogy tényleg akkora nagy barát-e az illető. Ilyen helyzetekben általában kevés barát szokott maradni. A legtöbben eltűnnek a színről.

Rehabilitáció

Az olyan típusú emberek, akik másokat idealizálni szoktak, ilyen esetben, látva az elpártolást, akár össze is tudnak roppanni, a realisabb emberek pedig felméri a károkat, és kicsit még óvatosabbak lesznek.

A csalódások az életben elkerülhetetlenek, de nem mindegy, hogyan éljük meg őket. Az sem mindegy, hogy valóban cserben hagytak minket, vagy csupán félreismertünk és idealizáltunk valakit, pedig csak a valódi énjét mutatja, amelyet nem ismertünk meg saját önismerethiányunk miatt.

Amikor csalódásról beszélünk, ide kell hoznunk a legfájdalmasabbat is: ha családban csalódunk. A csalódás annál fájdalmasabb, minél jobban szeretjük azt, akiben csalódnunk kell, de sajnos sok esetben ezt is meg kell tapasztalni.

Ez van?

Az egyik, amin szinte mindenki átmegy, a szüleiben való csalódás. Ez akkor a legnagyobb, ha a szülő „istent” játszik, akinek az akarata szent és sérthetetlen, s amikor felnövünk, meglátjuk őket a maguk valójában.

Ezen át kell esni, és ennek a kimenetele attól függ, mennyire tudják a felek ezt őszintén megbeszélni és a problémákat elsimogatni. De az is biztos, hogy a felnőtté válásunkhoz is szükséges, hogy a maguk valóságosságában kezeljük a szüleinket.

Aztán a következő az, ha a gyermekeinkben csalódunk. Ott van egy-két tündéri kisgyerek, akiknek a puha ölelése a mennybe re-

píti a szülőket, és ahogy nőnek, észrevesszük, hogy hazudós kis „gazemberekké” válnak, és nagyon nehezen tudjuk tolerálni a tökéletlenkedéseket, a füllentéseket, ravaszkodásokat.

Ebben azzal lehet hibázni, ha elbújunk a valóság elől. Sok szülő dugja homokba a fejét és mentegeti a gyermekét. Ezzel meg nem oldotta a problémát, csupán kitolta egy későbbi időpontra. Minél később leplezzük le szülőként a füllentéseket, a gyerek annál jobban beleszokik, és irányíthatatlanná válik, felnőtt korban pedig problémássá.

Ejtsünk szót a házastársban való csalódásról is. Lehetetlen, hogy ha valakivel évtizedeket töltünk egy fedél alatt, ne csalódnánk benne. Már csak azért is, mert az évek-évtizedek alatt mindenki változik, történhetnek olyan dolgok, amelyekre nem voltunk felkészülve, vagy élhetünk át menet közben eltávolodásokat. Sőt akár változhatunk is az eltelt idő alatt, és nem biztos, hogy a házastársak ugyanabba az irányba változnak.

A csalódás kisebbik fajtája, ha a párunk gyengeségei kerülnek előtérbe, és már nem az a hősszerelmes, akit korábban láttunk. Ha fehér lovon érkező herceghez mentünk hozzá, vagy királykisasszonyt vettünk feleségül (vagyis annak láttuk őket), nehezen viseljük, ha egy nagyobb feladat előtt meghunyászkodik, megalkuszik, és nem tudunk felnézni rá.

A nagyobb csalódás akkor következik be, ha egy esetleges nehezebb időszak után eltávolodás következik be, és hazugságon vagy megcsaláson kapjuk. Ilyenkor kicsit bele tud halni az ember a csalódásba. De még ez sem jelenti feltétlenül a kapcsolat végét, mert ahol szeretet van, ott van megbocsátás is. A házastársak akkor válnak, ha már kihuny a szeretet, vagy igazából sohasem volt, és már csak a házasság romjain üldögélnek. Ilyenkor a megcsalás csak megadja a lökést ahhoz, hogy elváljanak.

Megtartani és elengedni

Ha sorra vesszük a saját csalódásainkat, és elkeseredünk, jusson eszünkbe, hogy nemcsak mi csalódtunk már másokban, mi is okoztunk csalódást, és talán csaltunk könnyeket is valakinek/valakiknek a szemébe. Inkább gondolkodjunk el, és rendezzük a kapcsolatainkat. Mérjük fel, mely kapcsolatainkat kell megjavítani, és melyeket kell elengedni.

A könyvek szerelmesei

Kedvelt ajándéktárgy a könyv, mert érték, ami épít, megnyitja a világot előttünk, tartja Samók Attila és Zsuzsa, a beregszászi református könyvesbolt munkatársai, akik szerint ma a könyvvásárlás áldozathozatal is.

– Dióhéjban mit érdemes tudni a beregszászi református iratterjesztésről?

Samók Attila: – Az iratterjesztés 1999-ben alakult meg, az akkori lelkész, Taracközi Gerzson vezetésével. Én 2001-ben települtem haza Magyarországról, ekkor bízott meg Gerzson az irányításával. 2002 óta a feleségemmel, Zsuzsával együtt vezetjük.

Egy asztalnyi könyvvel kezdődött az egész, a református templom előtt. Főleg ingyenes keresztyén irodalmat tartalmazott. Aztán az asztalból egy helyiség lett, Beregszász szívében, a református parókia lépcsőházában, kevés könyvvel, még kevesebb keresztyén ajándéktárggyal.

Aztán szépen, lassan bővültünk. Érezzük az Úristen áldását. Azóta is ott a főhadiszállásunk, ma már igazi magyar és református könyvesbolt vagyunk.

Samók Zsuzsa: – Az iratterjesztés azzal a céllal jött létre, hogy a kárpátaljai emberek számára is elérhetővé váljanak a keresztyén könyvek. Ahogy Attila is említette: kezdetben csak könyves asztal volt, ez fejlődött az évek során a mai könyvesbolttá.

– Könyveken kívül mit lehet még kapni?

S. A.: – Eleinte kizárólag keresztyén irodalmat terjesztettünk Kárpátalja magyar lakta településein, Ungvártól Técsőig, Fornostól Fertősalmásig. De már szinte a kezdetektől kapható volt nálunk egyéb is: kulcstartó, képeslap, toll és a beregi szöttes. Ezekon minden esetben megtalálható volt egy-egy ige, az emberek nagyon szeretik őket a mai napig. Ma már kapható sokféle ajándéktárgy, ezekből nagyon keresettek a magyaros tárgyak.

S. Zs.: – Az évek során folyamatosan bővültünk. Mára elég széles a kínálatunk: keresztyén irodalom mellett már szépirodalmi könyveink is vannak, illetve mesekönyvek, gyerekkönyvek, modern irodalom.

Az iratmisszióknak saját lézergravírozó műhelye van, ahol Attila készíti a szebbnél szebb ajándéktárgyakat.

– Közel húsz éve végzitek ezt a szolgálatot. Milyen terveitek voltak korábban, mielőtt ide kerültetek?

S. A.: – Voltak egyéb, kósza próbálkozásaim, de ezek kudarcot vallottak. A lelkesi pálya megkarcolta az életem, de nem az volt az én utam. Aztán itthon találtam meg a helyem.

S. Zs.: – Hitoktatóként dolgoztam a beregszászi gyülekezetben. Kilenc évig végeztem ezt a szolgálatot, de sosem éreztem magamat a helyemen. A könyvesboltba úgy kerültem, hogy az elődöm, Magdi néni, aki elkezdte ezt

a szolgálatot, elhunyt. Kezdetől fogva élveztem ezt a munkát. A helyemre kerültem.

– Soha nem fordult meg a fejetekben a váltás, hogy más irányban folytatjátok?

S. A.: – Amíg ebben van békességem és örömöm, addig ezt csinálom. Pár éve megnyertünk egy pályázatot, azóta lézergravírozók is. Többnyire ige képeket készítek, magyaros mintás dobozokat, faliórákat, kulcstartókat, hűtőmágneseket.

Amióta megvan a FaBrika Műhely, azóta többnyire ott tartózkodom, de az üzlet is biztos kezekben van. Egy munkatársat is fel tudtunk venni, így Zsuzsa sincs egyedül.

S. Zs.: – A váltáson soha nem gondolkoztam. Azon már igen, hogy mihez kezdenék, ha ezt valamiért nem csinálhatnám tovább, de fogalmam sincs, mi máshoz kezdhetnék.

– A könyv lassan kikopik az életünkéből. A helyét átveszik a digitális eszközök. Ti hogy látjátok ezt a trendet?

S. A.: – Szerintem ez annyira nem jellemző az itteni emberekre. A könyv érték, és mindig az is marad. Egy könyv jobban mutat a kézben, mint egy tablet. Kényelmesebb olvasni is.

S. Zs.: – Hála Istennek még mindig vannak könyvszerető emberek, akik lapozni szeretik a könyv lapjait, a klasszikus módon. Engem nem vonz a digitális könyv. Olcsóbb, de az nem igazi könyv.

– Állandó, visszatérő vásárlóitok vannak, vagy alkalmi érdeklődők? Főleg gyülekezeti tagok, vagy rajtuk kívül is akad vásárlótok?

S. A.: – Mindegyik jellemző. Hála Istennek visszajönnek az emberek hozzánk. Gyülekezeti tagjaink is, illetve más gyülekezetek és felekezetek tagjai is jönnek. Ukránok és oroszok is jönnek. Egyszóval: széles a vásárlói körünk.

– Vannak úgynevezett sikerkönyvek manapság, amelyek nagy példányszámban fogynak?

S. A.: – A Biblia évek óta a képzeletbeli első helyen áll. Ha konkrétan meg kellene nevezni olyan könyvet, amit nagyon vesznek, az a ke-

resztyén irodalom terén Sükös Pál *A keskeny úton* című kötete, ezenkívül pedig az áhítatos- és imádságoskönyvek, amelyek szintén nagy kedvencek. Szépen fogynak a mesekönyveink is, és a Wass Albert-regények is közkedveltek.

– Ha vásárlóként az érdekelne, hogy ti, az iratmisszió munkatársai mit olvastok mostanában, mit válaszolnátok?

S. A.: – Rögtön rávágnám, hogy a Bibliát rendszeresen olvasom, emellett szinte mindegyik könyv. Például az említett Sükös Pál-regényt már többször elolvastam, személyes kedvencem. Wass Albert könyveit is lassan mindet elolvasom.

S. Zs.: – Bibliát és áhítatoskönyvet rendszeresen olvasok. Ha időm engedi, akkor inkább regényeket veszek elő, de vannak kedvenc íróim is, akiknek szívesen olvasom a könyveit, ha érint a téma, amiről írnak.

– Kárpátalja a Kárpát-medencei köztudatban úgy van jelen, mint ahol jelenleg a legnehezebb helyzetben él a magyarság. Áldozatot jelent az ott élőknek a könyvvásárlás?

S. A.: – Nagyon sokszor elcsodálkozom az embereken, mert tudom, hogy milyen nehezen keresik meg az anyagiakat, mégis mindig jut belőle könyvre is. Van olyan vásárlónk, aki minden pénzét könyvre költötte. Megszállottan szerzi be az egyik könyvet a másik után. Ami épp nincs a boltban, azt megrendeli. Közben pedig nagyon nehéz körülmények között él. Egyszer azt megkérdeztem tőle: Miért kell ez neked? Erre azt válaszolta: Mert én ezért élek. Ami másnak az alkohol vagy a dohány, az nekem a könyv.

S. Zs.: – Aki Kárpátalján könyvet vásárol, az egyúttal áldozatot is hoz.

– Ha valaki megkérdezné, hogy miért vásároljon könyvet ebben a rohanó, modern világban, mit válaszolnátok neki?

S. Zs.: – Mert a könyv érték, mert olvasni jó, mert ha olvasunk, megnyílik egy világ előttünk, és mert az olvasás nem árt, hanem épít.

Gyógyító szövegek: hogyan segít az irodalomterápia?

Mindenki fel tud idézni olyan olvasmányélményt, ami segített választ találni az aktuális kérdésére, megmagyarázta a történeteket, vagy éppen megkönnyítette a kilábalást egy nagyobb krízisből. Nem csoda, hiszen – mint azt Szalai Lilla irodalomterapeuta mondja – az irodalmi alkotásokon keresztül az egyén közelebb kerül önmagához, meri megélni és felvállalni érzelmeit, oldódik a szorongása, és új lehetőségekre lel saját életében.

– Pontosan mit takar a biblioterápia, és miben tudja támogatni a hozzád fordulókat?

– Szövegekkel folytatott terápiát jelent, habár a terápia szót én nem igazán szeretem, mert valamilyen gyógyítást sugall, viszont itt nem a szó szoros értelmében vett gyógyítás történik, hanem inkább kísérés, támogatás. Egy konkrét mű vagy műrészlet kapcsán a csoportvezető irányításával zajlik a beszélgetés, a szöveghez fűzött megjegyzések pedig segítenek a csoporttagoknak pontosítani a mű által sugallt témához fűződő viszonyukat. Ez fontos felismerésekre vezethet saját magunk és mások megítélésében, és némiképp átírhatja a megkövült elképzeléseket, újrhangolhatja az egyéni struktúrákat.

Egy jól kiválasztott szöveg hat a szellemünkre és a lelki egészségünkre, segít észrevenni elakadásainkat. Az irodalmi alkotásokon keresztül az egyén közelebb kerül önmagához, meri megélni és felvállalni érzelmeit, oldódik a szorongása, új lehetőségekre lel saját életében.

Csoportos és egyéni foglalkozásokat is tartok, a hozzám fordulókat a lelki egészség, a lelki egyensúly megtalálásában tudom segíteni. Amikor a résztvevőkkel elkezdünk beszélgetni egy szövegről, mindenki a saját aktuális problémáit hozza magával, ezeket látja bele a szövegbe. Például ha épp a házasságodban élsz át krízist, biztos, hogy párkapcsolati tartalmat olvasol ki a szövegből, ha pedig munkahelyváltáson töröd a fejed, akkor valami ehhez kapcsolódót. A szövegről beszélgetve megpróbálunk megoldásokat találni a problémákra, vagy legalábbis segítő kérdésekkel fordulni feléjük, hogy tisztábban lássuk őket.

A szöveg olvasását követő irányított beszélgetés tehát segít abban, hogy tudatosítsuk a problémáinkat, illetve hogy szembe tudjunk nézni velük, és így elindulhassunk a megoldásuk felé.

– Sokan ódzkodnak attól, hogy mások előtt őszintén megnyílnak. Nem biztos, hogy a csoportos foglalkozás mindenkinek való. Vagy tévedek?

– Ez így van. Aki gátlásosabb, és nem szívesen beszél mások előtt, annak célravezetőbb lehet az egyéni terápia, habár a csoport ereje csodálatos: szembesülhetsz azzal, hogy

másnak is vannak hasonló, netalán ugyanolyan gondjai, mint neked.

Roppant felszabadító, ha megtapasztalod, hogy nem vagy egyedül. Ráadásul ahány ember, annyiféle értelmezés kerekedik ki egy szövegből – minden csoporttag olvasatának van jogosultsága.

– Milyen témákra fűzöd fel az egyes terápiai foglalkozásokat?

– Vannak visszatérő témák, ilyen például a párkapcsolat, az önszeretet, a szülő-gyerek viszony, az önismeret.

– Traumákat lehet – pontosabban: szabad – gyógyítani biblioterápiával?

– Nehéz a határvonalat kijelölni. Kell egy jó adag egyéni érzék és saját tapasztalat ahhoz, hogy tudd, milyen típusú felvetésekkel érkezhetsz valaki a foglalkozásokra, és ki az, akinek más típusú terápiára lenne inkább szüksége. A pszichológia és az irodalomterápia egymás mellett, egymás kiegészítőjeként nagyon jól működhet, de ha például valakit trauma ért, vagy gyerekkorában inzultáltak, s ezt szeretné feldolgozni, akkor rendszerint egyéni terápiát javaslunk számára, amit már nem irodalomterapeuta, hanem pszichológus végez.

A pszichoterápia hosszabb folyamatot igényel, mélyebbre ás, az irodalomterápia a hétköznapi életminőségedet tudja javítani viszonylag rövid idő alatt.

– Lelkesen mesélsz a hivatásodról. Mi volt eddig a praxisodban a legnagyobb sikerélmény?

– Érkezett a csoportba egy hölgy, aki egy bántalmazó kapcsolatból lépett ki pár évvel korábban. Évekig ki sem mozdult otthonról azon kívül, hogy eljárt dolgozni; nem-

igen ápolt barátságokat sem. A terápiának köszönhetően lassanként kinyílt, elkezdett ismeretségeket kötni, kilépett a komfortzónájából. Aztán volt egy másik lány, aki saját elmondása szerint is nagyon magányos volt, baráti kör nélkül élt. Az első néhány alkalommal a hangját se lehetett hallatni. Öt-hat alkalom után áttörés történt: elkezdett hozzászólni a témákhoz, s ha röviden is, de kifejtette a véleményét. Ezek az apróak tűnő lépések óriási sikerélmények mind a terapeutának, mind a páciensnek!

– Mit adott ez a hivatás a személyiséghez?

– Hú, ez nehéz kérdés. Azt gondolom, jóval empatikusabb, türelmesebb és rugalmasabb lettem. Rugalmasabb például azért, mert a csoportfolyamat közben sokszor előfordul, hogy módosítani kell az előre kiválasztott szöveget, mert kiderül, hogy az adott csoport problémái másfajta szövegválasztást igényelnek. Ilyenkor újra kell tervezni a tematikát. Empatikusabb, mert egyáltalán nem mindegy, hogyan próbálunk valakit jó szándékkal támogatni.

– Szerinted van olyan mű, ami mindenkinek beválik? Amit legjobban mindenkinek receptre felírni?

– Nincsenek olyan univerzális szövegek, amelyek bárhol és bárkinek bevethetők. Szerintem mindenféle szövegnek lehet helye az irodalomterápiában, ugyanis egy szöveg egyéntől, csoporttól és kontextustól függően válik be.

Szerintem az irodalomterápia segíthet abban is, hogy felnőttként újra megszeressük az olvasást, és felfedezzünk olyan írókat, akiknek a műveibe beleszeretünk.

Nagyszabású munkálatok Kisbábonyban

Kisbábonyba látogatott Király Lajos szatmári esperes, ahol a templom külsejét teljesen felújítják, pályázati pénzből.

Az avasi román tenger partján található Kisbábony, a magyarság egyik végvára. A falu a történelmi Ugocsa része, közigazgatásilag Halmi községhez tartozik. Az 1882-ben megépült templom, mely a falu központjában található, hamarosan ismét tündökölni fog.

Gáti Tibor lelkipásztor elmondta, hogy két évvel ezelőtt sikerült egy Gustav Adolf Werk pályázatot megnyerni, melynek értéke 5000 euró volt, ebből idén a parókia kerítéseit, környezetét, udvarát rehabilitálták és akadálymentesítették. A lelkipásztor a romániai

kultuszminisztériumnál pályázott, s a királyhágómelléki püspökség, valamint képviselőink közreműködésével nyáron ezt a pályázatot is kedvezően bírálták el. Így meglepően szép összeget, mintegy 290 000 lejt kaptak a

templom felújítására, ez a munkálat kezdődött meg három héttel ezelőtt.

Két hét alatt a templom tetőzetét sikerült teljes egészében megújítani: a gerendákat kicserélték, a tetőt újrafedték, a csatornákat, lemezeket kicserélték.

A beszámoló írása idején a szigetelési munkálatokat végezték. Ezeknek az első lépésük az, hogy a régi, nedves vakolatot leverik, és megszüntetik a vizesedést. A falaknak néhány hónapig száradniuk kell, majd tavasszal egy szellőzést lehetővé tevő, speciális vakolattal burkolják őket. A templom külsője tehát hamarosan teljesen megújul, s ezért igazán hálás lehet a közösség.

REFSZATMAR.EU

Akadálytól mentesítve

A Micskei Református Egyházközségben (bihari egyházmegye), mint sok más gyülekezetben, az elmúlt évek során is számos építkezési és felújítási munkálatot végeztek. Ezekért elsősorban Istennek adunk hálát, aki megteremtette mindezen munkálatok lelki és anyagi feltételeit. Gyülekezetünk számára ilyen áldás és lehetőség volt az idén az a projekt, amelyet a HEKS, Brot für die Welt – Kirchen helfen Kirchen és a Diakónia Keresztyén Alapítvány Sepsiszentgyörgyi Fiókja hirdetett meg a következő címmel: „Vajon az ember van a templomért, vagy a templom az emberért?”

A gyülekezet lelkipásztora és presbitériuma nagyon fontosnak érezte, hogy az istentiszteleteken és más közösségi alkalmakon részt vehessen minden érdeklődő, és ebben ne akadályozza őket semmilyen külsőség. Ezért a micskei gyülekezet presbitériuma úgy határozott, hogy a templom bejáratának akadálymentesítését is megvalósítja.

Ebben a munkában a presbitérium néhány tagja aktívan is részt vállalt. Az aka-

dálymentesítés lehetővé teszi, hogy az északnyugati, soklépcsős bejáraton kívül a délkeleti oldalon akadálymentesen is meg lehessen közelíteni a templomot. Így a mozgásszervi fogyatékkal élők is eljuthatnak az alkalmakra.

Köszönjük a svájci HEKS/EPER és a német Brot für die Welt segélyszervezeteknek, hogy az általuk támogatott „Inclusion of People with disabilities” (Fogyatékkal élők befogadása) projekt révén, a Diakónia Keresztyén Alapítvány Sepsiszentgyörgyi Fiókja közreműködésével, megvalósult a református gyülekezetek, köztük a mienk akadálymentesítése, illetve javult a fogyatékkal élők iránti érzékenység és elfogadás.

Bízunk abban, hogy templomaink akadálymentesítésével hozzásegítjük mozgássérült testvéreinket az alkalmainkon való részvételhez, és ezáltal még közelebb kerülhetnek Istenhez. Adj a Úr, hogy ez megvalósuljon az Ő dicsőségére, és gyülekezetünk épülését és növekedését szolgálja!

BARABÁS ATTILA lelkipásztor

Árvákon segítenek

A nagykarolyi egyházmegyében egyre több egyházközség nőszövetsége nyújt adományokat az élesdi Kajántó Mária Gyermekotthon árvái számára.

Több egyházközségben laskatésztát gyúrtak a nőszövetségi tagok, és azt ajánlották fel, illetve más élelmiszer adományt is igyekeztek eljuttatni a református gyermekotthon lakóinak.

Amint azt Tötös Beáta, az egyházmegye nőszövetségi elnöknője elmondta: most minden apró adomány óriási segítséget jelent az árvaház működtetésében. Szeretettel várnak ezért az egyházközségektől bármilyen adományt, akár perselypénz-felajánlásokat is.

NKRE.RO

A református templom teljes felújítását tervezik a nyüvediek

A nyüvedi reformátusok négy lépcsőben szeretnék minél hamarabb felújítani templomukat, amely még vonzóbbá teszi csendes kis falujukat.

Nyüved csendes kis falu a Berettyó közeliében, egy kőhajításnyira a magyar határtól és alig néhány kilométerre a községi központ Paptamásiától. Az itt élők nagyon szeretik ezt a helyet, szeretnek itt lakni.

Mindenki otthona

Nincs távol a megyeszékhelytől, de mégis falusi környezet, sok a zöldövezet, szép az egész még így ősszel is. A helybeliek elmondták, hogy az ember itt a szó szoros értelmében otthon érzi magát, és egyre több a fiatal, aki visszatér a városból, hazaköltözik, felújítja a szülői házat, esetleg újat épít.

A település a 13. században Nyüved néven szerepel a krónikákban. A szájhagyomány szerint Bocskai István, Erdély fejedelme az 1604. október 15-i álmósi csata előtt Nyüveden ütötte fel fejedelmi sátrát. Többen ma is állítják, hogy az egykor a temetőben álló ősrégi tölgyfa abból az időből származott.

Kállai Benedek református lelkipásztorral, aki néhány éve kezdő lelkészként került a településre, a szépen rendbe tett parókián beszélgettünk. Elmondta, hogy a település református temploma 1808-ban épült, 2008-ban ünnepelték fennállásának 200. évfordulóját, és ekkorra elkészült az új torony is. Nagy álmuk valósult meg ezzel a helybelieknek, hiszen majdnem 60 évig csak egy harangláb állt a templom mellett. Ekkor avatták fel a templomkertben elhelyezett világháborús emlékművet is.

Nyüveden körülbelül 120 református fizet egyházfenntartói járulékot, és a gyülekezeti tagok 30-40 százaléka látogatja az istentiszteleteket. Kórus is működik, elég szép számú a vegyes kar.

Sajnos azonban ez a gyülekezet is kiöregedőben van. Sok az idős személy, és mint mindenhol, a fiatalokat nehezebb megszólíta-

ni; azért kitartóan próbálkoznak, több-kevesebb sikerrel.

Négy fokozat

Kállai tiszteletes elmondta, hogy a templom teljes felújítását négy lépcsőben szeretnék megvalósítani. Az első tulajdonképpen már túl vannak, tavaly kicserélték a tető szerkezetét. A második, amely most van folyamatban, a templom külső javítása és festése.

Jövőre a harmadik a templom környékének rendbetétele. A negyedik pedig egy nagyobb volumenű munka, a templombelső renoválása.

„A külső megszépülés után a belső felújítás következik. Ez lesz a legköltségesebb része a munkálatnak, hiszen a teljes villanyvezeték-hálózat cseréje és még sok egyéb egy lenyűgöző méretű templomban nem lesz olcsó mulatság.

De bizakodunk, hiszen egy Isten kegyelmébe fogadott gyülekezetnek nemcsak joga, de kötelessége is bízni a Mindenható gondoskodó szeretetében, mely minden időben munkatársakat, pártfogókat, adományozókat rendel” – nyilatkozta Kállai Benedek lelkipásztor.

Új színben tündököl a tamáshidai református templom és torony

Az Arad és Bihar megye határán, a Fekete-Körös mellett elterülő, közigazgatásilag Keményfokhoz (Avram Iancu) tartozó Tamáshidáról keveset hallani, még kevesebbet olvasni.

A főúttól félreeső szórványtelepülést alig száz-egynéhány magyar lakja, akiknek a templomozáson kívül helyben semmilyen más közösségi programjuk nincsen, pedig száz évvel ezelőtt mintegy ezerlelkes református gyülekezet volt itt.

A most használatos templom helyén egy kisebb állt már a 18. század közepén, de az száz évvel később kicsinek bizonyult, ezért lebontották, és 1854-re felépült a most is látható lelki otthonuk.

A mai templom 150 férőhelyes, a karzatokkal együtt összesen 200 ülőhely van benne. A száz évvel ezelőtt majdnem 1000 lelkes gyülekezetből mára 92 személy maradt, ebből is csak hatvanan-hetvenen laknak a faluban.

Nehéz évek eredménye

A templom, a parókia és az egyházi épületek siralmas állapotban várták a 2004-ben frissen végzett Pázmány Attila lelkipásztort és feleségét.

Erről beszélgettünk az impozáns parókián a lelkésszel:

– Nehéz, embert próbáló évek vannak a hátam mögött, amikor – testi-lelki értelemben – gyülekezetet kellett hogy alapítsak Isten segítségével. Még egyszer nem vállalnám sem itt, sem máshol.

Idejövetelemtől kétméteres gaz fogadott az udvaron, kertben, rengeteg szemét (kb. hat utánfutóval vittük el) és egy lakatlan parókia az összeomlás szélén. Csak egér és patkány lakta évtizedek óta. Ajtaja, ablaka nem mindenhol volt. Így több szobában is fecskék fészkeltek. A most gyülekezeti házként használt valamikori református magyar iskola hasonló állapotban volt, magtárnak használták. A templom pedig felújításra szorult kívül-belül.

– Az épületek közül mit sikerült felújítani?

– Mindent: a templomot, a parókiát és az iskolát/gyülekezeti házat. Ma már olyan szép Tamáshida, hogy nem is ugyanaz a hely.

– Milyen a gyülekezet lelkülete?

– Lelkileg is változásnak vagyunk tanúi. Megjelentek az olyan emberek, akiknek fontos az egyház, templomba járnak, adakoznak, önkéntes szolgálatot végeznek az egyházért, és olyan presbitérium van, hogy sok gyülekezetben szeretnének olyan családias, bizalmas légkört, amilyen köztünk van.

– Mennyire adakozó a gyülekezet?

– Az évek során Tamáshida egyre adakozóbb gyülekezet lett. Az átlagos perselypénz személyenként 10-20 lej minden istentiszteleten. Ez azt jelenti, hogy vannak 50-100 lejes perselyező is, többen. A perselypénz az egyházfenntartói járulékok összegének a többszörösét kiteszi. Ezenkívül rendkívüli adományok is érkeznek majdnem minden héten.

– Milyen munka folyik jelenleg a templom és a templom körül?

– Ezen a héten (2020 ősze) fejeztük be a parókia külső felújítását (nagyon szépen sikerült), ezzel egy időben elkezdtük a templom felújítását is. A templomot szigeteljük, hogy a falak vizesedését megszüntessük. A parókiakülsőt saját költségünkön újítottuk fel, a templom szigetelése és külső renoválása azonban pályázatból válik lehetségessé.

TÓTH ZSIGMOND ÖSSZEÁLLÍTÁSA

Példamutatók a bihari szórványban:

A Bihari Református Egyházmegyében működő Toldinagyfalui Református Missziói Gyülekezet létrejötte és megerősödése, a gyülekezet összetartása és élni akarása példaértékű mind a Királyhágómelléki, mind az Erdélyi Református Egyházkerületben. A térképre tekintve hiába keressük Toldinagyfalut, a kicsiny szórványgyülekezet mégis mindössze néhány esztendő alatt templomot és gyülekezeti házat épített. Akkor mégis hol található ez a kis közösség, és honnan volt ekkora ereje?

Divatos lett a szórványközösségekről önsírató, az elmúlást vizionáló, a jelenkori tehetetlenséget és a „dicső múltat” szembeállító riportok készítése. Éppen ezért, amikor a szórványközösségekről beszélünk, sokszor csak az elmúlás, a vesztség, a végek elesése, a térvésztes, a pusztulás jut eszünkbe, pedig a szórványban is vannak olyan életerős és aktív közösségek, amelyek példaként szolgálhatnak a tömbben élő magyarság számára is.

Ezt a példát is illendő felmutatni, elmondani, hogy amint az elmúlás, úgy a születés és az alkotás, az értékteremtés is része az életünknek, így a szórványnak is.

Hol?

Köröstarján, Körösgyéres, Vizesgyán, Körösszeg, Rojt, Oláhszentmiklós és Alsóbarakony határ menti kis települések. Tarján és Gyéres viszonylag közel fekszik Nagyváradhoz és Biharszentandrásához, ezeken a településeken még meglátszik a nagyváros közelsége és a jobb gazdasági helyzet.

Ahogy haladunk déli irányba és távolodunk a megye gazdasági motorjának számító Váradtól, úgy változik meg a környezet. Ebben az autentikus vidéki világban azonban jó néhány magyar is él, és ezeknek a magyaroknak a felkutatása, összegyűjtése évekig eltartott a kétezres évek első felében. Az akkor elvégzett munkáról, illetve az egyházközséggé alakulásról Farkas Zsoltot, a Toldinagyfalui Református Misszió Gyülekezet lelkipásztorát kérdeztük, akivel Nagyváradon az egyházkerületi székházban tudtunk találkozni. A fiatal tiszteletes ugyanis nemcsak a missziói gyülekezetet, hanem egy ideje a Királyhágómelléki Református Egyházkerület közigazgatási osztályát is vezeti.

Farkas Zsolt felidézte, hogy 2003-ban teológustársaival elhatározták: felmérik a Nagyvárad és Nagyszalonta közötti vidéket, Köröstarján környékét. Faluról falura felkutatták a magyarokat. Sorra járták a polgármesteri hivatalokat magyarok felől érdeklődve, ahol pedig hivatal nem volt, ott

a helyi tudakozóban, a kocsmában kezdtek kérdezősködni, és sikerült is feltérképezniük, hogy hol mennyien magyarok ezekben a szinte színromán falvakban.

2005-ben, amikor segédlelkészként szolgált a várad-rogériuszi egyházközségben, már ő is részt vett Fazakas tiszteletes oldalán a szórványszolgálatban, sőt ekkortól már nemcsak Köröstarjánban, hanem Oláhszentmiklóson is tartottak istentiszteleteket, egyéb hely híján egy ház verandáján.

„Szabadtéri istentiszteleteket tartottunk, ugye, ez manapság nagyon divatos kifejezés lett – jegyezte meg a tiszteletes, s felidézte, hogy mintegy három évig így tartották meg összejöveteleiket. – Itt tartottuk az ünnepeinket, az úrvacsoráinkat, mindent, és idővel egyre többen lettünk, ment a híre, hogy mi, reformátusok ott tartjuk az istentiszteleteket, és egyre többen jöttek az emberek, csatlakoztak. Eljutottunk egészen odáig, hogy 2017-ben, amikor nekem már lejárt a segédlelkészi szolgálatom, február 17-én Köröstarjánban tartottunk egy közgyűlést, ahol az ott összegyűlt 99 ember kimondta az egyházközség megalakulását Toldinagyfalui Református Missziói Gyülekezet névvel” – magyarázta Farkas Zsolt.

A gyülekezet elnevezése inkább romantikus és historizáló, ugyanis az egyházközség központja, Oláhszentmiklós és környéke valamikor Toldi-birtok volt, valamint az évszázados térképeken még látszik egy ma már nem létező település Nagyfalú névvel, és e kettőből született meg Toldinagyfalú.

A missziói gyülekezet valójában Oláhszentmiklós, Rojt, Körösgyéres, Köröstarján és Biharszentandrás magyar reformátusait gyűjti egy közösségbe.

Napjainkban mintegy 140 lélek alkotja a gyülekezetet, a tarjáni a legnagyobb rész 75

taggal, míg Oláhszentmiklóson negyvenen, Biharszentandrásan tízen, Körösgyéresen tízen, Rojton pedig heten tartoznak a közösségbe.

A verandától a katedrálisig

A frissen megalakult egyházközség tagjai elhatározták, hogy megvásárolnak egy kis házat Oláhszentmiklóson, ahol zárt térben tartathatják majd meg alkalmukat. Az ingatlanvásárlásra nem sokat kellett várniuk: a helybeliek összefogásával, valamint az egyházkerület és az egyházmegye segítségével 2008 elején megvették egy öreg parasztházat, s az utcai nagyszobájában kialakították az imatermet.

„A verandához képest ez már egy katedrális volt” – mondta Farkas Zsolt. Alighogy rendbe tették az imatermet, megkezdtek a ház felújítását, bővítést, és még félig sem voltak készen az építkezéssel, amikor ugyanazon év végén egy újabb vállalkozásba kellett belevágniuk. Köröstarjánban ugyanis, ahol a római katolikus egyház imatermet használták, a faluban ellenséges hangok kezdtek terjedni, ezért a kis református csapat tagjai eldöntötték, hogy Tarjánban is saját ingatlanba költöznek, amint lehet.

„Egy százlelkes gyülekezettel, egy félkész épülettel a nyakunkban, el kellett kezdeni egy újabb építkezést, mert hát a hangulat és a helyzet olyan volt, hogy jobbnak láttuk, ha a magunk lábára állunk. Vettünk is egy kis telket, ahol elképzeltük az építkezést. Összehívtam egy közgyűlést, kivetítettem azokat a képeket, látványterveket, amiket az építész előkészített, és hogy miképpen nézne ki a templom, amit szeretnénk megépíteni – elevenítette fel a történeteket Farkas Zsolt. – Egy idős asszony ekkor felállt, és azt kérdezte tőlem: Tiszteletes úr, nagyon szép mindegyik,

a Toldinagyfalui Református Missziói Gyülekezet

de miből fogjuk mi ezt megcsinálni? Mondtam neki, hogy nem tudom, de azt tudom, hogy az Isten a legnagyobb bankár, aztán ha akarja, akkor megállítani sem lehet” – mesélte a tiszteletes. Hozzátette, hogy az egész építkezés, akár Oláhszentmiklóson, akár Tarjánban, mintha maga lett volna a gondviselés.

Volt úgy, hogy közmunkával kezdtek neki a templom alapja kiásásának. Ötven centiméter szélességben két méter mélyre, a toronynál pedig hetven centiméter szélesen több mint két méterre kellett leásniuk.

„Én azt jól tudtam, hogy ha ki is lesz ásva az alap, nincs annyi pénz a bankszámlánkon, amiből ezt be is tudnánk önteni. A vas meg volt már véve, de a betonnak csak egy részére volt pénzünk. És ha hiszi, ha nem, ez végig így történt, a csodák sorozatát enél az építkezésnél végig lehet követni, mert akkor, amikor szükség volt arra, hogy megrendeljük és meglegyen a beton, megvolt a pénz. Nem tudom azt mondani, hogy innen, onnan vagy amonnan, de mindig megvolt. Az Isten a legnagyobb bankár, ez biztos így van” – mesélte a toldinagyfalui gyülekezet építő lelkipásztora.

2009 vége óta folyamatosan dolgoztak a tarjáni templom és az oláhszentmiklósi gyülekezeti ház elkészítésén, így 2011. november 6-án Csúry István püspök mindkettőt felszentelte és használatba adta.

Hitetlenből is hívó

„Amikor gyűjtünk, akkor mindenki gyűjt. Tarján, Szentmiklós, Szentandrás, Gyéres, Rojt, tehát olyan nincs, hogy ez csak tarjáni projekt, és akkor csak a tarjániak gyűjtenek. Például amikor elhatároztuk, hogy megvásároljuk a telket a tarjáni templom szomszédságában, tartottunk egy közgyűlést, és elha-

tároztuk azt, hogy minden egyes gyülekezeti tag minden hónapban erre a projektre öt éven keresztül 15 lejt fog adni. Ez egy évben 180 lej, mindenféle adományon és fenntartói járulékon túl. És működött a történet, az oláhszentmiklósiak is befizették a tarjáni telkekre a kirovást, volt, aki fél év alatt, volt, aki negyedév alatt fizette ki az összeget” – magyarázza Farkas Zsolt. Hozzáteszi, hogy volt még mellette más forrás, pályázati támogatás is, de az, hogy egy maréknyi ember évente ötezer eurót össze tudott gyűjteni saját forrásból, az nagyon fontos dolog.

Az elején, amikor az egész építkezés elindult, ő maga is megijedt, hiszen „az ember gyarló és hitetlen sokszor, még akkor is, hogyha tapasztalja a csodákat”. A tiszteletes hozzátette: „Ha teljesen hitetlen ember lettem volna, és végigéltem volna azt, amit végigéltem, akkor teljesen biztos, hogy hívó emberré változtam volna.”

„Az elején én ott voltam segédlelkész-fizetéssel, a feleségem még egyetemista volt. A szüleimnél laktunk, mert Nagyvárad-Rogériusra is úgy jöhettek segédlelkészként, hogy tudtam, odahaza kell laknunk, mivel nem volt parókia. Egy olyan gyülekezetbe vállaltam, sőt akartam a kinevezést, ahol nemhogy parókia nem volt, de semmi nem volt az égvilágon. Egy adott pillanatban megkérdeztem az előljáromat, hogy én hogy mehetek bele egy ilyen helyzetbe, ami a személyes életem szempontjából is egy sor bizonytalanságot jelent, és hát a gyülekezet részére is, egy gyülekezeti házra is mindenképp szükség lesz. Akkor az előljárom azt mondta: merjél bízni az Istenben. És kialakult. Rengeteg jó ember állt az ügyünk mellé, és végig éreztük, hogy az Isten szeretete velünk van és akarja ezt a projektet” – magyarázta a tiszteletes.

Az egyház mint nemzetmegtartó erő

Farkas Zsolt szerint Köröstarjántól délre, az egyre hátrányosabb helyzetű településeken, ahol a helybeliek alig kötődnek a külvilághoz, nem választható el egymástól az egyház és a nemzet, az egyház és a magyar érzélem.

„Ha ezeken a településeken nincsen semmilyen más intézmény, amely a saját nemzeti kultúrában meg tudna erősíteni, vagy akár azt ébren tartani, akkor világos, hogy az egyháznak ez is feladata” – vélte.

A tiszteletes elmondta, az is érdekes, hogy az emberek, a magyarok, bár ismergették egymást, nem alkottak közösséget. A közösség az egyház révén jött létre. Az is teljesen biztos, mondta a lelkipásztor, hogy az identitás megtartásában a gyülekezetnek ezen a vidéken nagyon nagy része volt. „Ki merem mondani azt, hogy nem egy olyan esküvő, keresztelő, amelyet mi az elmúlt tizenvalahány évben elvégeztünk, nem így alakult volna, ha mi nem vagyunk ott” – fogalmazott.

A gyülekezet a szociális ellátás, illetve az egymásra figyelés tekintetében is sokat számít a településeken. Télen például besegítenek a rászorulóknak tűzifa vásárlásába, és az elmúlt tíz esztendőben minden egyes évben sikerült megoldaniuk, hogy a téli hónapokban, de néha még márciusban is, egy-egy alapélelmiszerekből álló nagyobb csomagot állítsanak össze és juttassanak el 20-25 családhoz.

Éveken át gyűjtöttek az élesdi református gyermekotthonnak, legutóbb pedig egy beteg leány gyógyítására gyűlt össze ezer lej.

„Ez a kis közösség megtapasztalta, hogy milyen az, amikor az emberek melléjük állnak a bajban, így ők is szívesen segítenek. Meggyőződésem, hogy felekezeti szinten is, nemzeti szinten is és szociális téren is összekötő erővé vált ez a gyülekezet a maga kicsiny voltában, mert hangsúlyozni kell, hogy 140 lélekről beszélünk.”

Hozzátette, hogy Tarjántól Oláhszentmiklós felé még a felekezeti hovatartozás sem feltétlenül fontos. A református missziói gyülekezetbe ugyanis tartoznak eredetileg baptista vagy ortodox vallású tagok is, akik szeretettel csatlakoztak a közösséghez.

„Itt nem az a lényeg, hogy római katolikus, baptista vagy ortodox valaki, miközben ők nyilván valamilyen családi kötelék révén kerülnek velünk kapcsolatba. Számunkra az a fontos, hogy a közösségünkben megtalálja a helyét. Templomunk ajtaja nyitva áll mindenki előtt, és ha valaki otthon érzi magát nálunk, akkor mi szeretettel látjuk” – zárta a beszélgetést Farkas Zsolt.

Kritikus a helyzet Lengyelországban

Meghátrálásra kényszerítheti a lengyeleket az erőszakos cselekményekkel övezett életellenes tüntetéshullám – hívta fel a figyelmet a CitizenGo. A konzervatív-keresztény értéket népszerűsítő szervezet levelében hangsúlyozza: a tüntetéssorozat a teljeskörűen hozzáférhető abortusz követelésén túl immár az életvédő kormányt is eltávolítaná.

Hatalmas nyomást gyakorol a lengyel kormányra az az életellenes tüntetéssorozat, amely az elmúlt hetekben, hónapban számos alkalommal erőszakos cselekményekkel párosult. Ismeretes: azt követően, hogy a lengyel alkotmánybíróság a döntésével kitágította a magzatok védelmének körét, abortuszpárti csoportok kezdtek hangos tüntetésekre, s ezek során Lengyelország-szerte rongáltak meg templomokat, szobrokat, zak-

lattak híveket és papokat. Több helyen törtek be szentmise közben a templomba, és megzavarták a liturgiát.

Az utóbbi hetekben az életellenes tüntetések idejére a lengyel keresztények megszerverték templomaik védelmét, s azokat így a

rendőrök és katonák sorfala mellett imádkozó hívek is a testükkel védték.

A szervezet figyelmeztet: a lengyel kormányra az EU és az NGO-k is jelentős politikai nyomást gyakorolnak. Hírek szólnak arról, hogy a német Antifa is megjelent a tüntetéseken, korábban pedig az is bizonyítást nyert, hogy a 2016-os abortuszpárti zavarások mögött az Open Society Foundations állt. A CitizenGo közleménye hozzáteszi: aggasztó, hogy a kormány elhalasztotta az Alkotmánybíróság azon életpárti döntésének kihirdetését, amely védelmet nyújtana a beteg és fogyatékos magzatoknak. A miniszterelnök tárgyalásokat kezdeményezett, szerinte „új álláspont megtalálására van szükség”.

Az élet védelmében nem köthetünk kompromisszumot.

VASARNAP.HU

„Ha már megszületett egy gyermek, akkor eszünkbe nem jutna, hogy megöljük”

Élet- és választáspárti nézetek vitatkoztak az M5 csatorna november 11-i *Ez itt a kérdés* című műsorában. A vélemények ütköztetésének alapja a lengyelországi abortusztörvény volt. Az adás legjobb gondolatait szemléztük.

„A magzatvédelemnek, én úgy gondolom, szorosan össze kell függenie a nővédelemmel. Szóval a kettő egymás mellett valósulhat meg. Azt mindannyian tudjuk, hogy egy édesanya, akinek megszülettek a gyerekei, akkor lesz jól, ha biztonságban tudja őket. Ez már akkor is így van, ha a szíve alatt hordja a magzatát.

Úgy látom, hogy a nőkkel is akkor tesszünk jót, ha védjük az ő magzataikat is. Sokan krízishelyzetbe jutnak különböző okokból a várandósság alatt. Nekik meg kell adnunk minden lehetőséget, nem pedig egy erőszakos eljárás alá vetni őket, amely kioltja a gyermekeik életét, és sokszor az ő lelküket és testüket is megsérti” – mondta Schittl Eszter, a CitizenGo magyarországi kampányfelelőse.

Lehetőség, segítség, kényszer

Antoni Rita, a Nőkért Egyesület elnöke szerint fontos, hogy ne kényszerből döntsenek a nők az abortusz ellen.

„A legjobb nővédelem az, ha tiszteletben tartjuk a nőknek az autonómiáját és a saját akaratát. Azt a képességüket, hogy fel tudják mérni a saját helyzetüket. A választáspárti aktivisták senkit nem akarnak abban megakadályozni, hogy vallási meggyőződésből

vagy bármilyen okból kihordjon egy sérült vagy nemi erőszakból fogant magzatot.

Azt támogatni tudom, hogy a krízisbe került nők, ha ezt kérik, akkor megfelelő segítséget kapjanak akár a magzatuk megtartásához, ha ez az ő egyéni akarata, amit tiszteletben kell tartani. Viszont én azt szeretném, hogyha nem keverjük össze a lehetőséget, a segítség és a kényszer fogalmait” – mondta Antoni Rita.

Hozzátette, hogy a jelenlegi magyar szabály szerint egy kompromisszum azzal, hogy a várandósság 12. hetéig engedélyezik az abortuszt nyomós indok nélkül.

A kiszolgáltatott élet védelme

Magyarországon évente 20 ezer abortuszt végeznek el. Műsorvezetői kérdésre Pécsi Rita neveléskutató árulta el, hogy szerintük mit kell tennünk ahhoz, hogy ez a szám csökkenjen.

„Amikor felmerül az a kérdés, hogy mikortól élet az élet, akkor fontos megjegyeznünk, hogy nemcsak az én jogomról van csak szó, hanem egy másik életről is. Ha már él

egy gyermek, akkor eszünkbe nem jutna, hogy megöljük azért, mert másképpen kellene élnie. Szerintem ezt kellene érzelmileg is közel hozni, hogy ez nem csupán egy biológiai tényező, hanem egy élet, amiről döntök. Tehát nem magamról szól.

Ez egy hosszú folyamat, amíg egy személyiség megéri arra, hogy egy kiszolgáltatott életről felelősen tudjon gondolkodni. Vagyis hogy őt is védje” – válaszolta Pécsi Rita, aki a nevelést kiemelten fontosnak tartja ebben a folyamatban.

Ne félj, nem ítélek el

A beszélgetés negyedik vendége Treer Mária mentálhigiénés lelkipáter volt, aki hét gyermekét veszítette el, és nem abortusz miatt. Egy álom döbbsentette rá, hogy a gyermekkel már magzatkorban kell foglalkozni.

„Kudarc. Fájdalom. Csalódás. Egyfajta veszteségérzésnek tudnám mondani, hogy mit éreztem, amikor ezek megtörténtek. Azt terveztem már, hogy a gyermekágyat hova teszem. Három gyermeket tudunk felnevelni, és amikor már azt hittem, de szép lesz, hogy jön egy újabb kisbaba, akkor elment. Ez nagy fájdalommal jár.”

Treer Mária ma már segítő hétvégéket szervez „Ne félj, nem ítélek el hétvége az abortusz fájdalmát hordozóknak” címmel. Azoknak pedig, akik hozzá hasonló veszteségeket éltek meg, „Ne sírj, ne bánkódj magzatvesztő hétvégét” szervez.

777BLOG.HU

Terence Hill: A magyarok vigyáznak rám

Terence Hill visszautasította a hollywoodi csillogást, a *Rambo* főszerepét, a vérfürdőt, helyette inkább személyes hitét helyezte életének középpontjába, sőt egy idő után a filmjeiben is igyekezett Isten iránti szeretetét megjeleníteni. Király Leventével, Terence Hill életrajzírójával beszélgettem!

– Ön Bud Spencer és Terence Hill munkásságának nagy tisztelője, mindkettőjükkel volt alkalma személyesen találkozni, sőt könyveket is írt róluk. Nemrégiben jelent meg a Terence Hill életútját bemutató kötet, a *Zsugabubus*. Mit jelent önnek ez a két színész?

– Igen, tavaly (2019) jelent meg a *Piedone nyomában* című könyvem, ez idehaza bestseller lett. Ezt követően merült fel bennem, hogy a Bud Spencerről szóló könyv mellé érdemes lenne készíteni egy Terence Hill életéről szóló kötetet is – így készült el a *Zsugabubus*.

Számomra sokat jelent ez a két személy, hiszen a generációm az ő filmjeiken nőtt fel. Általános iskolás koromban, amikor születésnap összejövetelek voltak, mindig Bud Spencer- és Terence Hill-filmeket néztünk, eleinte VHS kazettán és fekete-fehérben!

A két olasz színész a gyermekkorom része lett, az irántuk érzett szeretetem és kötődésem máig megmaradt.

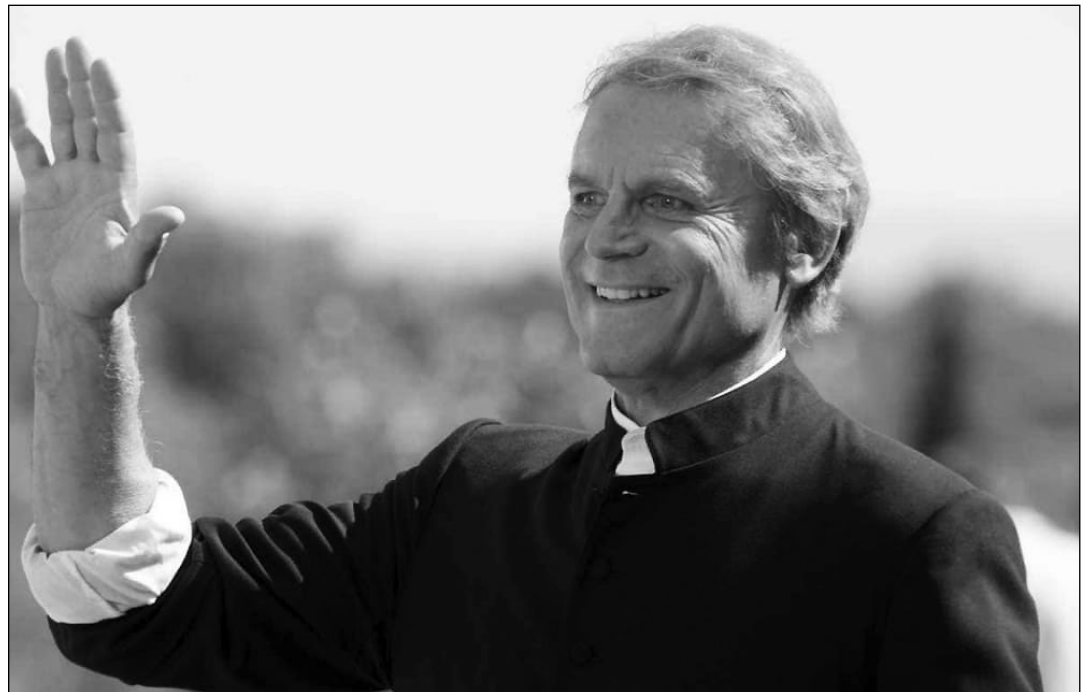
A mostani könyvek részben küldetés-tudattal készültek; egyrészt hálás vagyok a Jóistennek, hogy olyan különleges helyzetbe kerülhettem, hogy egyedüli magyarként mindkettőjükkel találkozhattam, interjút is készíthettem velük. Másrészt valamit vissza is szeretnék adni a példaképeimnek is, akik a filmjeikkel annyi örömet szereztek, így a két kötet részemről egyben köszönetnyilvánítás is.

– Az olasz színészlegendák hite is szerepet kap a könyvekben?

– Természetesen! Isten külön fejezetet is kap, hiszen Bud Spencer és Terence Hill is mélyen vallásos ember. Az ő életük, döntéseik, morális helyállásuk nem is lennének megérthetők a hitük nélkül. Hill tudatosan visszautasította azokat az amerikai felkéréseket, amelyekben erőszakos filmszerepeket kellett volna játszania. Ilyen volt a többi között a *Rambo*, ennek főszerepét végül Sylvester Stallone játszotta.

Terence Hill lehetett volna amerikai akcióhős, de ő a rögzöbb utat választotta, és beérte az európai hírnévvel.

Jó tudni, hogy Bud Spencernek és Terence Hillnek kik a példaképei. Terence Hillnek például a szentek! Elsősorban Assisi Szent Ferenc. Azt gondolom, az ilyen hiteles személyek képesek más szemüvegen keresztül látni és láttatni a világot, ezért is érdemes az életük

felé fordulni. Fontosnak érzem, hogy a fiatal generációk is hasonló lelkeségben és szellemiségben nevelkedjenek – azt hiszem, nincs is jobb annál, mint ha az emberek saját példaképeik életútja alapján találhatnak rá Istenre.

Meggyőződése, hogy jó ügyet szolgálnak nemcsak a filmjeikben, hanem a való életben is. Mindketten házások, példaértékű családapák – Bud Spencer esetében sajnos már a múlt időt kell használnom –, amire egyre nagyobb szükség lenne a fiatal generációk életében is.

Bud Spencer és Terence Hill mély hite és istenszeretete példa lehet számunkra.

– Hogyan fogadta a két színész a magyarok érdeklődését? Hogyan tekintenek ránk?

– Tudták, hogy Magyarországon óriási rajongótáboruk van, de az ő szívükben ettől függetlenül is különleges helyet foglaltunk el, elsősorban Bud Spencerében, aki többször is járt nálunk. Már vízipólós korában számos alkalommal játszott a Margit-szigeten a nemzeti pólócsapatunk ellen. Kárpáti György személyében pedig egy kedves magyar barátja is volt.

Bud Spencer mindig különleges népek nevezte a magyart. Terence Hill pedig egyenesen úgy fogalmazott, hogy a magyarok a legdiszkrétebbek, legkedvesebbek.

„Bármerre járok a világban, ordítóznak, üvöltöznek körülöttem, míg a magyarok vigyáznak rám.”

Bud Spencerhez hasonlóan Terence Hill is rendkívülinek tartja az országunkat, ahol nem rátörnek a rajongók, hanem oltalmazák. Ez a dicséret nem mindennapi – meg kell becsülnünk. A kötet készítése során még a '70-es években megjelent nyilatkozatait is elolvastam, és soha, senkiről nem mondott

hasonlót, pedig rengeteg országban járt, megannyi helyen nyilatkozott.

– Hill magánéletéről csak keveset tudunk. Találkozott olyasmivel az életrajzíráskor végzett kutatómunkája során, ami még önt is meglepte?

– Azt tudtam, hogy 1974-ben, a *Különböző dűhbbe jövünk* című film müncheni forgatásán örökbe fogadta Ross Hillt. Az viszont nem volt ismert előttem, hogy még ugyanebben az évben egy thaiföldi kisfiút is „örökbe fogadott”. Noha sohasem találkozott ezzel a fiúval, finanszírozta a tanulmányait, segítette a boldogulását. Erről mindössze egyetlen alkalommal beszélt a nyilvánosság előtt. Ez egy nemes és szép gesztus, ami példaértékű lehet sokak számára. Ha valaki ténylegesen nem is tud maga mellé venni egy gyermeket, azért még segíthet rajta.

– Ross Hillt a Lucky Luke forgatása alatt tragikus baleset érte. Hogyan változtatta ez meg a színész életét?

– Ezzel kapcsolatosan nagyon kevés információ áll rendelkezésre. Az újságírók között nyílt titok, hogy erről soha senki sem kérdezi Terence Hillt. Ismeretes, hogy a végzetes baleset után súlyos depresszióba esett, s nagyon lassan, mély hite által tudott csak kilábalni belőle.

Magát tette felelőssé az eset miatt – ő adta oda a 16 éves fiának az autót, s abban érte a fiút a halálos baleset. Amennyire tudom, nem akarta odaadni az autót, de a fiú annyira könyörgött neki, hogy végül megesett rajta a szíve.

A tragédia után megváltozott Hill élete, zárkózottabb lett – jó időre abba is hagyta a filmezést.

Erdélyi temetés

Nem mese – napjaink igaz története.

Egyszer volt egy Erdélyben élő román–magyar házaspár. A férj jóindulatú, örökké tréfálgató dobrozdai román, születésére nézve görögkeleti, azaz ortodox vallású, de inkább ateista. A feleség csupa szív, mosolygós, római katolikus vallású, de vallását nem gyakorló magyar asszony. Már nyugdíjasok voltak, amikor megismertük őket, nem tudni, milyen hivatást űztek, de anyagilag jól megvoltak. Mindkettőnek élsportoló múltja is volt. Egymáshoz nagyon ragaszkodtak, igaz, a férfi magyarul nem beszélt (bár valószínűleg tudott vagy legalábbis értett a nyelvünkön). Gyermeük nem volt, de amikor szükségessé vált, az asszony meghalt testvérének árvaát ők nevelték fel. Nyugdíjas korukban, főleg nyaranta, sokat utaztak a Daciájukkal.

Az idő telt, a férj szívbetegsége rosszabbodott, és a napokban – hosszú kórházi tartózkodás után – meghalt. Unitárius vallású nevelt gyermekeiken kívül rokonuk nincs, a velük egy udvarban lakó szomszédok a legközelebbi hozzátartozóik.

A férfi testét hamvasztották. A feleség – ahogy illik – felkérte a görögkeleti pópát, hogy temesse el a férjét. A pap megtagadta (!) a kérést, arra hivatkozva, hogy a görögkeleti egyházban a hamvasztott halottat nem temetik le. Külföldön tartózkodó nevelt leányuk unitárius lelképásztor, így az ő tanácsára a helybeli unitárius lelkészhez fordultak, aki – természetesen (!) – vállalta a temetést.

Így aztán az ortodox románt magyar unitárius pap temette, a gyászoló gyülekezetet pedig a római katolikus feleség, az udvarban lakó baptista házaspár, valamint egy szintén ott lakó református lelképásztor és gyermekei alkották. A temetési beszéd és az imádságok két nyelven, magyarul és románul hangzottak a gyászoló szíveknek.

Történt mindez Kolozsvárt, 2020 őszén.

Ilyent is csak Erdély tud „produkálni”!

MINUTUS

15 000 gyereket reggeliztet Lionel Messi

Kevés dolog van, amit nem tudunk a híresség életéről, de kiderült, hogy Lionel Messi mégis tartogat meglepetéseket a világ számára. Az alapítványán keresztül naponta 15 000 mozambiki gyermek részére gondoskodik reggeliről. Mivel az első étkezést az iskolában kaphatják meg, ez ösztönzi is őket arra, hogy részt vegyenek az oktatáson.

Ezt a programot egy argentin misszionárius, Juan Gabriel Arias atya koordinálja, aki Mozambikban dolgozik, a Szent Benedek-plébánián.

A gyermekeknek több kilométert kell megtenniük, hogy a régió iskolájába eljuthassanak; emiatt sokan írástudatlanok, de ennél sokkal súlyosabb problémával is szembesültek: a területet hosszan tartó aszályok sújtják, ami élelmiszerhiányhoz vezet. A gyermekeknek, ahogy a misszionárius kifejtette, olykor csak másfél étkezés jut naponta.

A Leo Messi Alapítvány reggeli-kampánya teszi lehetővé, hogy 40 iskola 15 000 gyermeke kapjon naponta ételt és ezzel egy időben iskolába járjon. Ez az akció közvetlen módon járulhat hozzá a legszegényebb országok fejlődéséhez.

Arias atyát nagyra értékelik a régióban. Hat másik pappal érkezett a vidékre, három hónapos misszióra. Humorosan első szám harmadik személyben írja le tapasztalását; „elméje elborult, és beleszeretett az ország lakosaiba”. Akik ismerik, támogatják őt más országokból, még más kontinensekről is, például olyan kezdeményezésekkel, mint a mozambiki mintás szövetekből készült maszkok árusítása, amivel Arias atya számára gyűjtöttek pénzt.

A Messi Alapítvány kampánya stabilan elköteleződött. A 2016–2017-es tanév óta járul hozzá az „Iskolai Reggeli Program”-hoz, s azóta a megállapodást évente megújítja. Aki követni szeretné az alapítvány életét, Juan Gabriel Arias atya Twitter-oldalán megteheti.

Az idei októbert a Vatikán rendkívüli missziós hónapnak nyilvánította. A Leo Messi Alapítvány kezdeményezése csak egy a sok közül, amely lehetővé teszi a katolikus egyház számos missziójának fenntartását világszerte. Felhívás arra, hogy imádsággal, áldozattal és jótevékenységgel tegyünk meg személyes hozzájárulásunkat; minden ember a képességeihez mérten, az év bármely szakában.

SZEMLELEK.HU

Fricska – Varázsszer

Egy lelkész egy szomorú asszonynak, akinek a házassága kezdett megromlani, orvossággént egy kis üveg tiszta vizet adott. De nem árulta el, hogy mi van az üvegben. Meghagyta neki, hogy amikor hazaérkező férje lépteit hallja, vegyen be egy evőkanállal a szájába, és addig tartsa ott, amíg a férje aludni megy. De

nehogy előbb lenyelje, mert akkor nem fog hatni. Egy idő múlva újra eljött az asszony, és örömmel újságolta, hogy használt a „szer”, újra békesség lett otthon. Ezért még egy üveggel szeretne belőle. A lelkész ezt válaszolta: a háza udvarán a kútban van elég, maga is hozhat belőle.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Fábián Tibor, Tokár Sándor, Tötös Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkési hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.